

Legjobb és leghíresebb
pipere hölgyor: a
La
18959
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

Jod-forrás Hall fürdőhely.
Felső-Ausztriában.
A kontinens legerősebb Jod-forrása görvélly és azon általános és különleges kör ellen, a melynél a jód fontos gyógyhatást nyújt. Kétféle fürdőberendezések (Fürdő és ivókúra, begöngyölések, belégzések, massage, vill. fény és fürdő). Igen kedvező klimatikus viszonyok. Vasutállomás, Utrány Linz a D. vagy Steyr-on át.
Idény május 15-től szeptember 30-ig.
(Fürdők május 1-től 15-ig is szolgáltatnak.)
Kimerítő prospectusok többféle nyelven a fürdő-gondnokaktól Bad Hall-ban kéréndők.

Vergyógyászat.
Uj gyógymód!
Napról-napra legjobb elismerések és elterjedésnek örvend!
Még a legulyosabb régi betegségek is meggyógyíthatók
8411
dr. KOVÁCS J.
egyet. orvost. hámpata rendelés intézetében.
Budapest, V., Váci-körút 18,
sz. általa felállított új gyógymód által.
A hámpata-vegyógyászat földmúlhatatlan gyógyhatásának bizonyított asthma, szív- és gyomor-bántalmaknál, sápkórú, kővesény és hólyag-bántalmaknál, súlyos ideggyógyok (migriten, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.
Egyetlen és legbiztosabb védelem: szőlőhűtés, kezdődő vakág és elmeszarv ellen. Díjazott levelekre választ megválaszra beteg leveleket (vidéken is.)
Rendelés: 9-1 és 3-7 óra között naponta.
Kivánatra különrendelés.
Biztos hatáson új gyógymód.

NÁDOR szálloda.
Budapest, Várház-körút 2.
Tulajdonosok: Holstein testvérek.
Elsőrangú szálloda, szemben a központi vásárcsarnok főbejárásával gyönyörű kávéteremmel.
Szász szoba és szalónok 1 főtől feljebb, beleértve a kiszolgálást is. Hosszabb ideig való tartózkodásnál jelentékeny engedmény.
Hónapos szabk. mérsékelt áron.
Villamos vasúti összeköttetés minden irányban.

Szép, üde és bájos arczót
csak egyedül a közkezdeltetgü Kriván-féle
BENZOÉ TEJ-CREME
és Hattyu-póder használata által lehet elérni. Hatása bámulatos, már 2-3 nap alatt szépít, fehérit. Eltüntet minden arcziatlanságot és bőrbetegséget. Az arczót friss üdéséget és elragadó báját kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan, nem zsros.
felelősség mellett ajánlatik.
1 tégely Benzoé tej-Creme 1 kor. 1 doboz Hattyu-póder, ártalmatlan, olmentes arcpor (fehér, róza vagy ereme) 1 kor. 1 drb. Benzoé-tej-szappan 70 fillér - 35 kr. mindennemű fogfájást azonnal megszüntetnek a Kriván-féle Univerzál fogceppek 1 üveg 70 fillér használati utasítással együtt.
Számítalan elismerő és köszönő levél.
Főnti készítmények törvényesen védve vannak. Mindig friss minőségben megrendelhetők a készítő

KRIVÁN JÁNOS
gyógyszerésztől, Világos (Aradm.).
6 korona rendelésnél franko szállítást, naponta szakállás diszertió mellett. Főraktár Budapest: Turók József gyógyszerár.
Dr. Egger Nádor gyógyszerár, Molnár és Moser, Neruda Nádor és Reiner Lipót drogeristáknál.

CHINA-BOR SERRAVALLO, VASSAL
gyengék, vérszegények és lábbadozók számára.
Kétféle íz.
Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanárok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Mosetig Neusser, Schauta, Weinlechner stb. 1000-nél több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg frt 1.20, 1 literes üveg frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8642
Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

Dr. Lengiel nyirfabalszam
kir. szab. Svédhonra.
Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyirfából kifolyik, ha annak törzseit megürjük, emberemlékezést óta mint a legkíméletesebb szoptószer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felálló utasításai szerint balszammá alakítatik át, csak akkor nyer igazán csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehére és gyöngyödé válik. Ezen balszam kisméjta az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczsint, a bőrnek fehérséget, gyöngyöséget és üdéséget kölcsönöz; a legzavartabb idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot és anyajegyeket, orrvérseget, bőrtörést s a bőr minden más egyéb tisztatlanságát. Ára egy korsónak használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalszam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr. Lengiel-féle Opo-crémet** használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
A dr. Lengiel-féle Benzoé-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrszövetet és fehére teszi és hivatta van a balszam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarország részére **Turók József gyógyszerár**. Budapest VI. ker., Király-utca 12. és Andrássy-út 29. szám.

Kufeké gyermeklisztjét
MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA, NEMETORSZÁG stb. LEGELSŐ HOZZÁÉRTŐI AJÁLJÁK
LEGJOBBAN TAPLÁLJA A GYERMEKET
TEJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLEK
Kufeké R. WIEN VI/2
gyógyszertárakban és drogistáknál
Kapható
RENDJEMEL LEGJOBBAN BEVALIK

Mauthner-féle kiállítási fűmagkeverék.
Ugyanazon keverék, melyekkel ugy az 1885-diki országos kiállítás, valamint az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás begyepesítései létesítettek általam.
50 kilo 30 frt.
1/2 kilo 40 kr.

Mauthner-féle SÉTATER fűmagkeverék.
Ezen keverékkel vettettek már több mint 22 év óta Budapest és vidék város összes nyilvános tereinek és kerjőinek pázsitjait.
50 kilo 25 frt.
1/2 kilo 30 kr.

Angol perje.
Skótzságból hozatott legkezebb minőségű mag.
50 kilo 14 frt.
1/2 kilo 25 kr.

Pacsi-féle angol perje.
Ez a fűmagkeverék a legkezebb minőségű mag.
50 kilo 16 frt.
1/2 kilo 30 kr.

A legjobb legtisztább és legtartósabb fűmagvakat Mauthner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapest VI., Andrássy-ut 23.
Budapest VII., Rottenbiller-utca 33.
szállítja.
A 226 oldalnyi tartalmu, főárjegyzéket kívánatra a cég ingyen és bérmentve küldi meg.

Nehézség.
A hí szakorvos, görögökben és más ideggyógyokban szenvedő, kérjen ezekről szóló füzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwaben-Apothek Frankfurt a. M.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐ-SZER.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

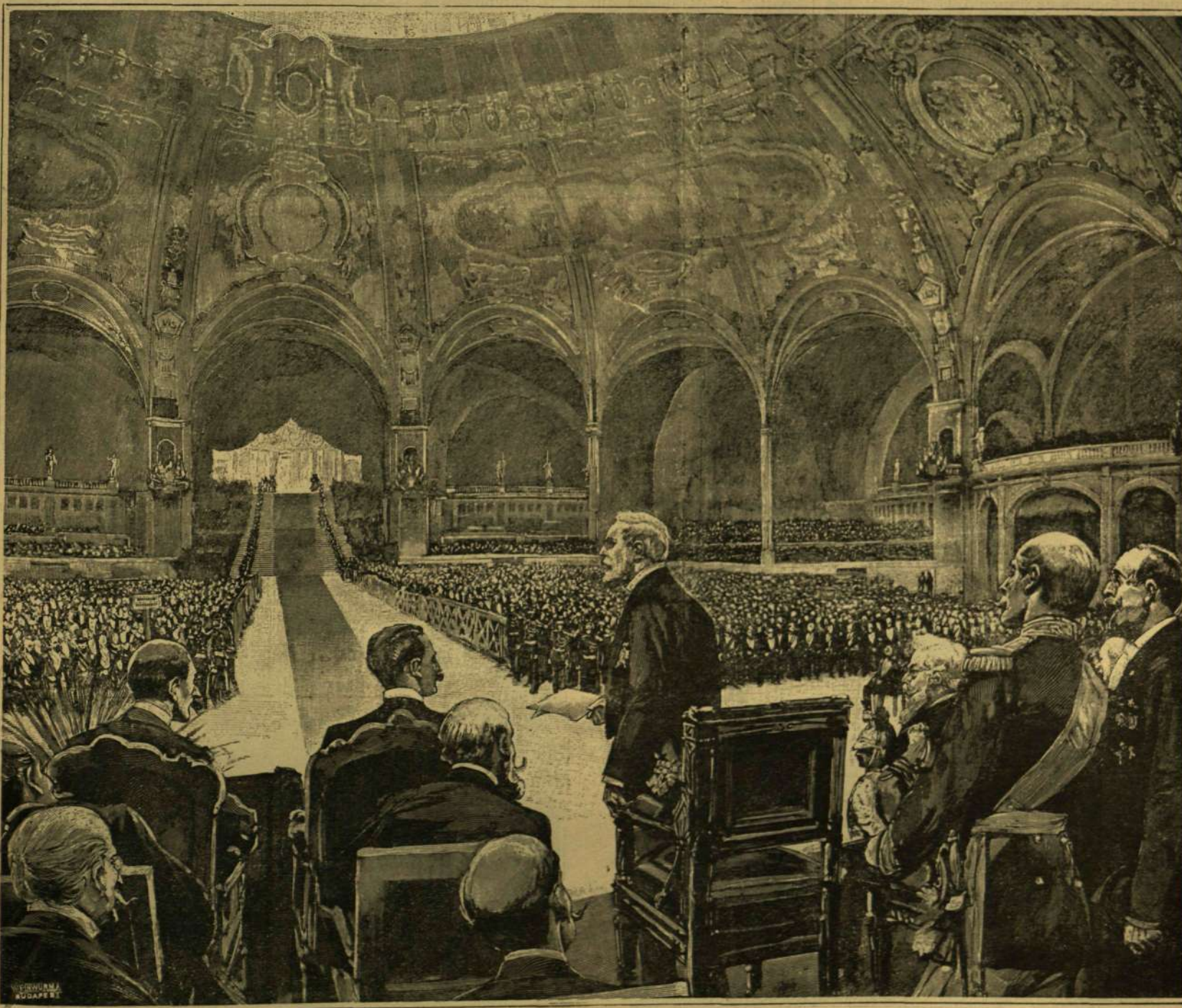
SOMATOSE
husból készült és ennek tápanyagot tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő-szer.
gyenge és a táplálkozásban elmaradottnak, ideg-, mell- és gyomorbetegségeknek, beteggyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek alkalmasnak, nemkülönben
Vas-Somatose
alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által Vas-Somatose nem egyéb 20% szerves összetételű vasat, amelyben alakban a vas az emésztésben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gazdag az étvágyat. Raktárban van az összes gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésekben.

Hirdetések felvételnek a kiadó-hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

17. SZÁM. 1900. BUDAPEST, ÁPRILIS 29. 47. ÉVFOLYAM.

Előzetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félre - 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egész évre 16 korona félre - 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona félre - 5 * Külföldi előfizetőknek a postaiag megfizetett utalványt is csatolandó.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (sz. hárban).
Arany érmekkel kitüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, egy-szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék szintetizáláságot illeti, azonos az olajfestékekkel.
8646
Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A L'Illustration rajza után; jogosított kiadás.
LOUBET KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK MEGNYITJA A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁST.

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS.

A MEGNYITÁS.

A KIÁLLÍTÁSOK történetében alig van rá példa, hogy a megnyitás napjára minden elkészült és rendben lett volna, sőt leggyakrabban nagyon is sok tenni való maradt még a megnyitási utáni időkre is. Így volt ez a mostani párisi világkiállításnál is, a hol még csak két nappal a hivatalos megnyitás előtt annyira el voltak maradva, hogy az illetékes körök komolyan aggódtak s alig remélhették, hogy ily rövid idő alatt csak annyira is elkészüljenek, hogy a megnyitást megtörténhessék. De aztán ezalatt a pár nap alatt valóban rendkívüli erőfeszítést fejtettek ki s szinte a lehetetlent tették lehetővé. Hogy a még nem kész főbb épületeket befejezzék, állványoktól megszabadítsák s berendezzék, erre a fölfogadott munkások óriási tömege nem volt elegendő, tehát még a katonaságot is segítségül vették s a párisi helyőrség két ezrede dolgozott a munkásokkal versenyt éjjel-nappal, megfeszített erővel.

És csak ily erőszakolt munkával tudtak annyira elkészülni, hogy április 14-én megnyithatták a kiállítást. Azok, a kik április 12-én látták a kiállítási területet, a megnyitáskor alig tudtak hinni szemeiknek: a kiállítás ha nem volt is kész, de az a része, a hol a megnyitási ünnepélyessége lefolyt, teljes rendben, pompában fogadta az ünneplő közönséget. Két nappal előbb még teherhordó szekerek, vasúti kocsik, épületfa-rakások, kövek, szerszámok hevertek az épületek körül, az utakon mindenfelé a portól, sártól, az ide-oda siető munkásoktól mozdulni se lehetett: a megnyitáskor az utak tisztán, az épületek teljes díszükben állottak, a lázas munkának nem volt egyéb nyoma, mint a meglepő, fényes, szemképráztató eredmény.

A legbámulatosabb munkát az ünnepélyek csarnokán és környékén végezték. Itt folyt le a megnyitási tulajdonképeni ünnepélye. Ez az óriási csarnok, mely 6,000 négyszögletes területet foglal el s üveg-kupolája 43 méter magas, a megnyitási előtti napon csaknem teljesen el volt még borítva építő-állványokkal. Homlokzatából alig lehetett egy-egy kis darabot látni s ha valaki az óriási gerendák között nagy ne-

PICARD ALFRÉD, A KIÁLLÍTÁS IGAZGATÓJA.

hezen bejutott a csarnok belsejébe, a nagy teremben sem látott egyebet, mint állványt és deszkát, melyeken festők, díszítők, szobrászok jártak föl és le lázas sietséggel. Az állványok közén át helyiely-közzel kivillanó festmények élénk színei sejtették csak, milyen lesz a nagy csarnok, ha kész lesz. Azt hitte mindenki, hogy napok kellene csak arra is, hogy az állványokat leszedjék a sime, egy éjjel folyamán elvégezték ezt is. A gerendákat darabokra fűrészelve döntögették le s a jeles festők műveivel ékesített kupola előtt teljes szépségében. Aztán kivitték a darabokra fűrészelt gerendákat s megkezdték munkájukat a díszítők, kárpitosok. Kárpitokkal, tükrökkel borították a falakat, fölállították a megnyitáshoz szükséges díszleteket, karosszékeket, páholyokat s hihetetlen gyorsasággal készítették el a terem parkettjét. Egy kis takarítás még és a nagy terem teljes pompájában ragyogott!

Az ünnepi díszterem, melyben a megnyitási szertartása lefolyt, maga is valódi remekműve a francia díszítő művészeteknek. Huszonötezer ember fér el benne. Nagy üvegkupola borul föléje, mely alatt négy nagyobb és több kisebb festmény, jeles francia festők művei pompáznak. A többi díszítményeken a vörös és arany színek uralkodnak s a falakat mindenütt jól esően tarkítják festmények s egyéb díszletek. Négyezeröttszáz villamos lámpa világítja meg a termet, de a világítás még így sem teljes. Mert

ha teljesen meg akarnák világítani ez óriási termet, a kiállításon levő összes villamos telepek sem tudnának elegendő áramot szolgáltatni.

Az április 13-ika és 14-ike közti éjjel a kiállítás területe nappali világosságban fénylett: mintha valami nagy éjjeli ünnepélyt tartottak volna a Mars-mezőn. Pedig nem mulatság folyt itt, hanem a legnagyobb munka. Az utak porondját nagy gőzhengerekkel egyengették, az utak mellett kertészek sürgölődtek, ültették a narancsfákat, fenyőket s egyéb díszfákat, a paloták előtt akkor szedték széjjel nagy zajjal az állványok vagy daruk maradványait. A «Vizivár» boltzata alatt munkások serege hemzsegett: kőmivesek cementezték a viktartókat, kocsisok hajszolták lármázva lovaikat, ácsok kalapáltak mindenfelé. S mindezt a villamosság, az acetilén és gáz fénye világította be: a világító készülékeket is akkor próbálták ki.

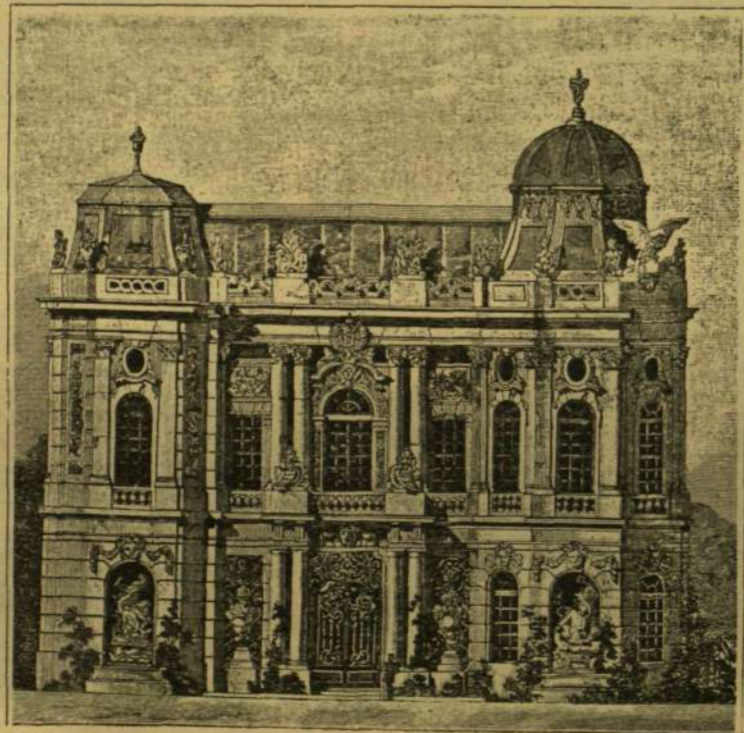
Az ünnepélyek csarnokában ezalatt a belső díszítés utolsó munkája folyt s a fölépcső fokait is ez éjjel rakták föl. A nagy csarnok külső homlokzatát, valamint a többi épületeket is ekkor vonták be ünnepi díszletekkel, zászlókkal, drapériával, galyakkal. Így készítették elő azt a pompás látványosságot, mely a megnyitási szertartásakor a közönség elé tárult.

Késznek még ma sem mondható a kiállítás, ehhez még — úgy mondják — kell egy hónapi idő is, de a főzélrt elérték: meg lehetett nyitni s húsvét vasárnapján már ezrével tolongott a közönség mindenfelé, a még nem egészen kész és nem teljesen berendezett paloták között.

A megnyitási április 14-ének kora délutáni óráiban ment végbe nagy ünnepélyességekkel. *Loubet*, a francia köztársaság elnöke nyitotta meg az ünnepélyek csarnokában a világkiállítást, nagy közönség jelenlétében, melynek számát 14,000-re teszik. A megnyitási ünnepély után az elnök hajón a Szajnára s III. Sándor orosz cárról elnevezett új hídhoz ment, a melyet szintén ez alkalommal adták át a közforgalomnak. A megnyitáson s az azt követő ünnepélyeken részt vettek Lukács Béla vezetése alatt a magyar kormánybiztosság tagjai is, a kik mindenütt kitüntető figyelemben részesültek.

BOSZNIA ÉS HERCEGOVINA PAVILLONJA.

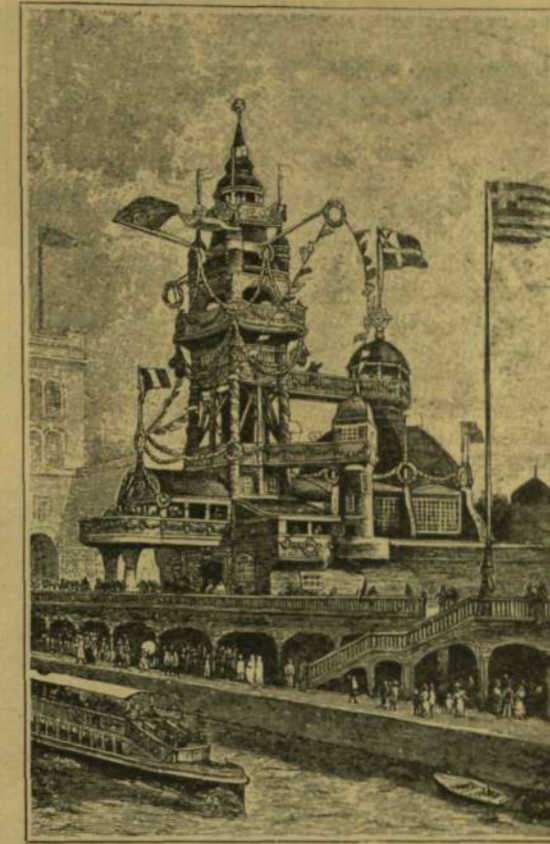
AUSZTRIA PAVILLONJA.

KÉPEK A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSRÓL.

A KIÁLLÍTÁS ÁTTERKINTÉSE.

Az eddigi világkiállítások után szinte lehetetlennek látszott, hogy a század évfordulója alkalmából rendezett 1900-iki párisi kiállítás az emberi leleményesség valami olyan dologgal tudjon előállni, a mely új is, érdekes is legyen, tehát eléggé alkalmas arra, hogy a népek millióit odavonzza a francia fővárosba a világverseny meglátogatására s ezzel Páris hónapokra gyülekező helyévé tegye az egész föld keréksége népeinek. A francia szellem azonban ez ötödik párisi világkiállítást mind egészében, mind részleteiben olyanná tudta tenni, a mely minden előzőjét fényesen túlszárnyalja. Pedig nem könnyű dolog volt csak magát a nagy kiterjedést sem biztosítani, mert az eddigi párisi kiállítások főhelye, a Mars-mező, már legnagyobb részét körül épülvén házakkal és utcákkal, ezek minden terjeszkedésnek útját állták. Így nem volt mást mit tenni, mint nagyszabású kisajátításokat eszközölni. És csakugyan ezt tették, a minek aztán igen üdvös következményei lettek Páris városára nézve is.

Először is a kiállítást a város területén rendezhették s ezzel biztosították azt, hogy a világ minden részéből odaözönlő látogatók a kiállítással együtt magát a várost is könnyű szerrel bejárthassák s megismerhessék, a mi alig történhetett volna, ha a kiállítást valahol a városon kívül helyezték volna el. Aztán nagy nyereség Párisra, hogy egy csapat kevésbé díszes épülettel megmenekült s azok helyére több új monumentális palotát építtethetett. Nagy nyereség a kiállításra nézve, hogy az előbbi négy kiállításnak egymástól külön állott egyes területdarabjait most a hatalmas terjeszkedéssel mind együvé foglalhatta, azokat egy óriási telekké egyesíthette. Még az 1855-iki kiállítás csak a Champs Elysées egy darabjára, illetőleg az ott emelt iparpalotára szorítkozott; az 1867-iki csak a Mars-mezőt foglalta el; az 1878-iki már átcsapott a Rajna jobb partjára is s odaesatolta a Mars-mezőhöz a Trocadéro palotát és környékét; az 1889-iki ezekhez még az invalidusok palotájának előterét (esplanade) és a quai d'Orsay-t is oda kapcsolta. Ez

SVÉDORSZÁG PAVILLONJA.

összefoglalásokkal a terület akként nagyobbodott, hogy az 1855-iki 16 hektár 1889-ben 96 hektárrá bővült.

A mostani kiállítás 112 hektár területű s előzőitől nemcsak nagyságra nézve, hanem abban is igen különbözik, hogy részei mintegy külön-külön álló kisebb egészek, melyek nem valamely uralkodó középpont köré csoportosulnak, mint például az 1889-iki az Eiffel-torony köré, hanem mindegyiknek megvan a maga uralkodó különlegessége. A csoportok száma öt, u. m. 1. a Champs Elysées-en, 2. az Esplanade des Invalides-en, 3. a Szajna kőpartjain (quais),

4. a Trocadéroban és környékén, 5. a Mars-mezőn elhelyezkedett csoportok, melyeket különféle közlekedési eszközök, s részben a kiállítás területét átszelő Szajna szép kis gőzsei kötnek össze egymással.

A folyam két partján elterülő hatalmas kiállítási térre 36 kapun lehet bejutni, nem számítva ezek mellett a hajócskák kikötőit, melyekről szintén egyenesen a kiállítás területére lép ki a látogató.

Az egész kiállításra legszebb általános áttekintés nyílik a Trocadéro-palota környékéről, mint szintén ugyanott legalkalmasabb a belépés is olyanok számára, a kik a kiállításnak nem külső szépségeiben akarnak gyönyörködni, hanem a kiállított tárgyak sorra nézésével, vagy tanulmányozásával kívánnak foglalkozni. Ezeket ezen a vidéken találják legközelebb.

A terület kibővítésén kívül igen szerencsés gondolat volt az is, hogy néhány kiállítási palotát állandó jellegűnek építettek oly elzárattal, hogy azok a kiállítás bezárta után is fenmaradjanak. Ezért sok épületek stíljé és szerkezete olyan, hogy bizonyos összhangban állanak a közelükben levő palotákkal. Az állandóknak szánt építmények közé tartozik a Szajnáknak szép új hídja, melyet III. Sándor orosz cázár nevére kereszteltek, s mely a Mars-mezőt a kiállításához foglalt új területekkel és palotákkal köti össze.

A Szajna partja mellett baloldalt legnevezetesebb épületes csoport a «Nemzetek utcája», melyben a földgömb legtöbb nemzete külön-külön, honi sajátosságukat külsőleg is eláruló palotákat emelt kiállítási tárgyai számára. Ezzel átellenben a folyó jobb partján Páris városának a Hotel de Ville mintájára alkotott hatalmas épülete, továbbá a kertészeti kiállítás nagy pavillonjai sorakoznak és a Palais de Congrès, melynek rendeltetése, hogy a kiállítás alatt rendezendő nemzetközi kongresszusoknak helyisége legyen. Ezen nagy épületek háta mögött van a «Rue de Paris», hol a színházak, hangversenytermek s különféle mulatságok tartása czéljából készített pavilonok vannak. Az új hídon túl, a Szajnáknak ugyanez oldalán emelkednek Ó-Páris érdekes középkori épületei.

NÉMETORSZÁG PAVILLONJA.

BELGIUM PAVILLONJA.

KÉPEK A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁSRÓL.

Szemkőzt a baloldalon az Alma-híd szomszéd-ságában van a mexikói ház, a közegészségügyi palota és a hadi kiállítás hatalmas épülete. E mögött emelkedik a sájtó pavillonja a posta-és táviró-hivatallal, továbbá a romániai vendéglő. A hadi kiállítás pótépületeit, melyekben a fűtés és szellőztetés tárgyait mutatják be, Oroszország és Anglia kiállítási épületei követik, s azon túl a creusoti világíró vasgyár palotája áll.

Csak most érkezünk meg a régibb világkiállítások területére, a Mars-mezőre, melynek fenmaradt nagy épülete, az Eiffel-torony most újból kifestve, már messziről megragadja figyelmünket. A hatalmas torony előtt jobbra van a kereskedelmi hajózás pavillonja, a másik oldalon pedig a Jena-híd mellett az erdészeti, vadászati és halászat kiállítási épületei. Az Eiffel-toronytól jobbra és balra sorakoznak a Tour de Monde panorámája, a jelmezkiállítási palota, az alpesi klub pavillonja, Siam épülete és mások. Más oldalt a Palais de la Femme (a nők palotája) tekintélyes épülete tűnik fel s a mellett a tiroli ház, a cineorama, mareorama, panorama épületei, az optikai palota s Marokko épülete, kissé oldalt a hatalmas földgömb csarnoka, melyről már megemlékeztünk. Innen kezdődik a rendszeres kiállítási épületek sorozata a Mars-mező közepén mindkét oldalon. Egymás után következnek a bányászati és kohászati, a szövőipar, a villamosság pavillonja a vízi várral, a vegytani ipar s műszaki tudományok, továbbá a közoktatás, irodalom, tudomány és művészet pavillonja.

A Mars-mező régi gépcarnokában jelenleg a nagy ünnepi terem van; itt ment végbe április 14-ikén a megnyitás szertartása. A hasonlóképp régi Trocadéro-palota körül, mely a Mars-mezővel szemkőzt, a Szajna jobb oldalán áll, a gyarmatok épületei vannak főképp afrikai és keletázsiai épületekkel, melyek között különös érdeklődéssel néznek egy kis boer házat, melyben némely transzváli tárgyak vannak kiállítva. A Trocadéro palota mögött van Madagaszkár kerek épülete. A Trocadéro-palota homlokzatára illesztett mesterséges sziklákról leomló vizes oldalon földalatti barlangtermek vannak, melyekben őstörténeti és régészeti kiállítást rendeztek be.

Az építmények egy része, mint említettük, állandó jellegűnek épült, némelyik igen díszesen és művészi ízléssel. Különösen szépek a III. Sándor-híd a Szajna s a művészetek két palotája, melyek közül a kisebbik a francia, a nagyobb a többi nemzetek képzőművészeti termeként foglalja magában. Ezek az épületek későbbi időkben is büszkeségei lesznek a francia fővárosnak.

Általában elmondhatjuk, hogy a kiállítás külseje sokkal hatásosabb és művésziességesebb, mint a régi kiállításoké volt s azt nem tekintve is, hogy a kiállított tárgyak száma is sokkal nagyobb s kiválóan érdekes látványok bőven fordulnak elő, maga a külső berendezés dícséretére válik a francziák ízlésének és mindennek fölött sokkal komolyabb jellegű, mint a régibb kiállítások külső képe, mely csak csillogni akart, és kártyavár jellegét nem volt képes feledtetni.

*

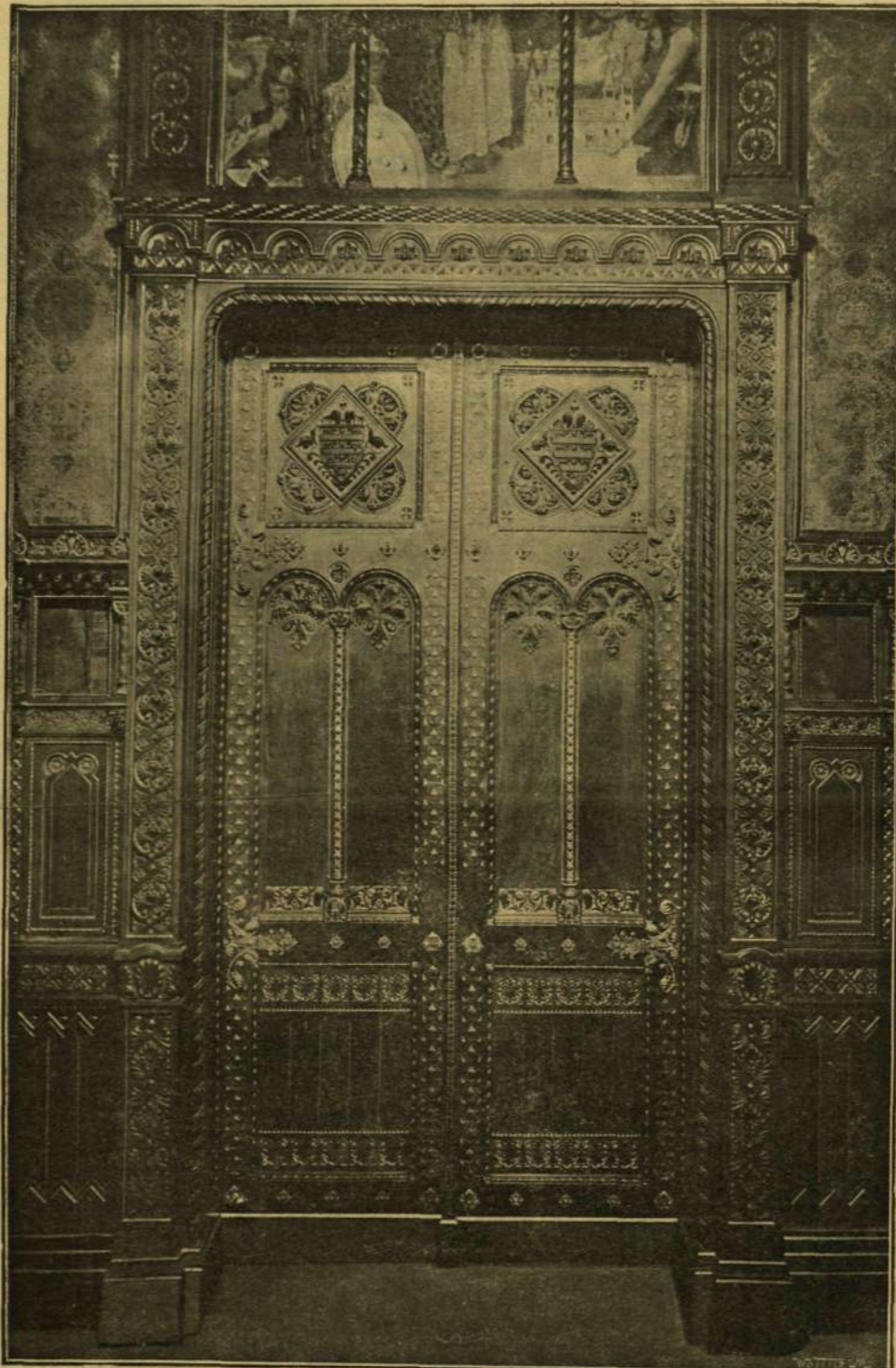
„A NEMZETEK UTOZÁJA.”

A jelenlegi párisi kiállításnak egyik legérdekesebb része az az épületesoport, melynek rendeltetése, hogy az egyes nemzeteket külön-külön mutassa be. A „nemzetek utazása” a Szajna balpartján, a Quai d'Orsay van az Invalidusok hídja és az Alma-híd közti partszegélyen; kettős sorban 21, részben igen tekintélyes épület mutat fel, melyek mintegy összekötő kapocsul szolgálnak a kiállításnak a Mars-mezőn és az invalidusok esplanadéján elterülő részei között. Rögtön feltűnik, hogy az itt levő nemzeti paloták közül hiányzik az oroszoké. Ez állítólag azért van, mivel e területen nem rég készítettek alagutat egy földalatti vasút számára s az oroszok félték, hogy a császár, ki az orosz palotában kihallgatást fog adni, az alagút miatt veszélyben foroghatna.

A legelső épület az invalidusok hídja mellett az olaszoké. A legnagyobb és a legszabadabb fekvésű épület a Nemzetek utczáján s egyszerűsége mind egyike a legszebbeknek is. Mintája lényeg-

gileg a velencei Márk-templom homlokzata volt, különösen a négy körkupola élénken emlékeztet erre a híres templomra; a portálok és ablakok gazdag díszítése főképp gót stílus. A dogepalotának egyik oldalkapuja, a Porta della Carta, szolgált mintának a nyolcz bejárathoz. Az épület hatásos és aránylag igen kevésbe, 900,000 frankba került, holott a kis Görögország is egy milliót költött a maga épületére, Svájc pedig másfél milliónál többet. Igaz azonban, hogy az olaszok épülete épen nem szilárd, falai itt-ott nádból is vannak vasgerendákkal, de kétségtelen, hogy az épület igen hatásos.

Második a sorban a török palota, melyről

A BUDAI KIRÁLYI PALOTA SZENT ISTVÁN-TERMÉNEK AJTÁJA.

nevezetes, hogy párisi építés készítette, holott a többi államok, még az egy Perzsia kivételével, becsúgyukat helyezték abba, hogy saját építészeti, sőt munkásaik készítették el kiállítási épületeiket. A török épületen meg is látszik, hogy idegen kéz munkája; inkább bizanzai jellegű; csak a félholdakról lehet felismerni, hogy a törökök; bejárata feltűnő nagyméretű, holott a mohammedán épületek közös jellemvonása tudvaleg az, hogy kívülre lehetőleg zárkoztak s pompájukat az udvar felé mutatják ki.

Az amerikai Egyesült-Államok épületének hatalmas kupolája, melyen az Unio sasa van kiterjesztett szárnyaival, feltűnően hasonlít a párisi Pantheon kupolájához. A Szajna partja mellett levő nagy kapu alatt Washingtonnak nagy bronzszobra áll.

Szomszédjában van az osztrák ház, mely az utóbbi évtizedekben Bécsben ismét nagyon

kedvelt barok-stilben épült és sok tekintetben hasonló a Belveder palotához, különösen a díszítésekben. A mellette levő bosnyák ház egy előkelő boszniai ember nyaralóját mutatja be farácsos ablakokkal.

A magyar kiállítási palotáról már más alkalommal szótoltunk; itt csak azt említjük fel, hogy az egész kiállításban nincs olyan épület, hol az ország műemlékeiből annyi sok volna bemutatva magában az épületben, mint a magyar palotánál, mely tudvaleg tiz különböző műemlék utánzásából lehet összhangzatosan alkotott egység.

A magyar kiállítási épület szomszédjában

teteje s hegyes aranyozott tornya, mely magasabb az amerikai ház kupolájánál is.

Szomszédjuk a spanyol palota, mór elemekkel vegyített spanyol renaissance stilben. Egyike azoknak az épületeknek, melyek leginkább egy-egy tervezetűek. A három alacsony torony teljes összhangzatban van a főépülettel. Az egész épület nagyon hasonlít valami kicsiszolt ékszer-szekrényhez. A szomszédjában levő monakói ház sötét erőtornya Monakó régi várortyának másolata, azzal összeköttetésben azonban egy mai ízlésű épület van.

Odább ismét faépület következik, a svéd kiállítási palota. Ez már nemzeti műemléket mutat

még hátralevő s kissé kedvezőlenebb fekvésű nemzeti palotákat megtekinthessük. Legelől áll ezek között a hosszan elnyúló román ház, melynek eredeti csaváros tornyai könnyen megmaradnak az emlékezetben. A bolgár ház hasonlít a svéd palotához, mert itt is két tornyot köt össze egy hid. A kapu igen nagy, de az ablakok elhelyezése s egyenlőtlen baltivei jó hatásúak. A finn épülete sajátos állat- és növény-motívumokkal van tele. Medvék, farkasok, iramszarvasok és halak alakjai tűnnek fel előttünk s a saroklámpák tartói szépen stülizált nagy fenyőtobozok.

A perzsa épületnek túlságos nagy kapuja

egész csoport épületet, csaknem egy városnegyedet állított fel a szibériai és közép-ázsiai kiállítási tárgyak bemutatására. Az angol gyarmatok épületei meglehetősen egyszerűek. Egyiptom egy régi egyiptomi templom mintájában rendezte kiállítását. Hollandia gyarmatainak épületeiben jávai tánczosnők szerepelnek. Transzvál négy épület mutat be; érdekes fel-menteni, hogy a boerok készülték el legelőször épületeikkel. Itt vannak Khina és Japán, az utóbbi csinos nemzeti épületekkel. Az Alma-híd másik oldalán a rakparton Mexiko állította fel házat, de nem azték, hanem mai európai stílusban. Az Eiffel-torony mellett van a svájci palota, melynél azonban érdekesebbek a svájci falu épületei. Továbbá itt emelkednek Marokko, Siam, Ecuador, és San Marino épületei. A többi nemzeteknek nincsenek külön épületei, de többen szerepelnek még részben önállóan, így Dánia is a Trocadéro egyik oldalcsarnokában külön kiállítást rendezett be gyarmatai tárgyaiból.

PICARD ALFRÉD,

a kiállítás igazgatója.

A Párisban eddig rendezett világkiállítások sikere általában mindig nagy, mondhatni világraszóló volt, a minnek egyik fő oka abban rejlik, hogy a francziák mindig idejében hozzá fogtak a munkához, — így a jelen világkiállítás előmunkálatait már 1892-ben megkezdtek, — s mindig szerencsésen megtalálták a legalkalmasabb férfiakat az ilyen nagy munkák vezetésére. Az idejű világkiállítás élére is igen jeles és szakértő igazgatót szemeltek ki Picard Alfréd személyében.

Picard mint mérnök tűnt ki s jutott előkelő állásokba. A német háború alkalmával mérnöki tisztt volt s több ízben kitüntette magát. 1881-ben az államtanács tagja lett, melyben 1885 óta a közmunka, földművelésügy, kereskedelem és ipar osztályainak elnöke. Az 1889-iki világkiállítás főjelentését is ő készítette el tiz nagy kötetben s ezen művével nagy feltűnést keltett a tudományos körökben. Egyéb műveket is írt: két nagy munkát a vasútépítésről, az egyiket négy, a másikat hat kötetben s ezek is a szakirodalom legjelesebb termékei közé tartoznak. Tudományos és gyakorlati működését egyaránt szigorú rendszeresség és rendkívül szívós munkabírás jellemzi. A kiállítás sikere érdekében ezúttal is páratlan munkásságot fejtett ki.

A BUDAI KIRÁLYI VÁR SZENT ISTVÁN-TERME.

Irta Hauszmann Alajos.*

Az építés alatt levő és befejezéséhez közeledő királyi vár belső felszerelése, terméinek berendezése és azok díszítése már a legközelebbi jövő munkája leand.

A nagyméretű ünnepi termeken, valamint a lakosztályokon kívül közép nagyságú termek is készülnek, történeti alapon, minők a Szent István, a Hunyadi Mátyás és a Habsburgok terme.

Elsőnek a Szent István-terem készült el. Befejezését siettetett Ő Felségének az a kifejezett kívánsága, hogy alkalom nyújtassék hazai iparosainknak, hogy nagyobb szabású és előkelő tárgyakkal szerepelhessenek az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon. Ez a terem — inkább szoba, mert méretei folytán a „terem” jelző alig illel meg — közös kiállítási tárgyat képezi azoknak az iparosoknak, a kik készítésén közreműködtek.

A teremnek aránylag csekély méretei (12 méter hosszú, 6⁵⁰ méter széles és 5⁵⁰ méter magas) nem engedtek nagyszabású architektónikus alakítást, hanem intim kiképzést tettek szükségessé, melynél a részlet finomsága és a színharmonia kellőleg érvényesülhet. Ezért választottam faanyagot aranyozással és majolika betéttel; utóbbi azért, mert Zsolnay gyártmányával jó színhatást véltem elérhetni.

* A budai királyi várpalota műépítésének, Hauszmann Alajos műegyetemi tanárnak és ismertető cikkét négy képpel a „Magyar Iparművészet” legújabb füzeteiből vesszük át.

A BUDAI KIRÁLYI PALOTA SZENT ISTVÁN-TERMÉBŐL.

be. Főépülete egy jelzőtorony, honnan a magságában hid vezet át egy kisebb kupolás épületre s lentebb két más hid melléktornyokba. Az egész épület faszindelyvel van fedve, széles jelleget emeli a torony előtt levő terrasz, mely egy hajó hátsó részének utánzata. A sajátos épület ugyanaz, melyet már egy svéd kiállításon bemutatott s akkor Babel tornyának neveztek el.

Görögország épülete kis terjedelmű, de masszív épület. Kék-eres kupolája vasból és téglából épült s ó-keresztény stilben készült. Leginkább hasonlít az athéni óségi keresztény templomhoz. Még a tető piros cserepei is utánzatok. Mellette van a szerb fehér ház, melynél a kupola mellett csinos előcsarnok van.

Ezek az épületek már az Alma-hidnál vannak s így most vissza kell fordulnunk, hogy a már felsorolt épületek háta mögött levő fasorban a

van, az épület díszítése azonban eléggé kellemes, különösen az ablakok és ajtók kék keretei. Peru épülete tornyaival a spanyolokéhoz hasonlít, kevésbé eredeti, de elég csinos. A legutolsó épület a portugáloké, melynek díszítései közt vastag horgonyok láthatók, jelölül annak, hogy a portugálok tengerésznép.

A Nemzetek utczáján azt csodálják különösen, hogy noha minden állam saját tetszése és ízlése szerint építkezett s így az építmények minden tekintetben fölötté különbözők: az egész mégis olyan összhangzatos hatású, mintha egy-egy terv alapján létesült volna. Alakok, színek változatossága így egymás mellé helyezve igen kellemes képet nyújt.

A Nemzetek utczáján kívül természetesen még másutt is vannak egyes országoknak külön épületei, különösen a Trocadéro kertjében, hol a gyarmatok kiállítása látható. Oroszország itt

A BUDAI KIRÁLYI PALOTA SZENT ISTVÁN-TERMÉNEK EGYIK SARKA.

A midőn hisztórikus termek kiképzéséről van szó, természetesen, hogy az illető korszak stílusát kell választani. A Szent István-terem román stílusban készült, a mely stílus hazánkban az Árpádok korában tudvalevően szép virágzásnak örvendett. A részletek kifejlesztésében azonban bizonyos szabadságot engedünk meg magunknak, mert nem a szigorú és megmerevedett román alakokat választottuk, hanem helyt engedünk itt is a magyar ornamentikának, mi által a magyaros jelleg kifejezésre jutott.

A terem építési elrendezésére a helyi viszonyok voltak mértékadók. Hosszasága, a mely a szélességi méret kétszeresét teszi, — megkívánta a megszakítást, a mit azáltal gondoltunk elérni, hogy a szoba hosszfalának közepére oszlopokkal befoglalt falfülkét terveztünk, a mely fülkében hatalmas, a fődémi érő kandalló áll.

A kandallóval szemben levő ablakos fal közepére hármass osztatú tükör került, a szoba két választó falában vannak a bejáró ajtók.

Az anyag, mely dominál és a szobának jellegét megadja, a fa, és e célra magyar diófát választottunk. A terem falait 2.20 méter magasságú faburkolat foglalja körül, a mely alsó részében tömör, felső része pedig faragott oszlopocskákkal keretezett mezőkre van osztva, melyekben az Árpád-házi királyalakok festményei készültek. A faburkolat felett alkalmazott lizének és oszlopok hordják a gerendás mennyezetet, mely gerendák közötti síkok szintén majolika-lapokból vannak képezve. Az összes falkötőrészek stilszerű faragványokkal díszesek és részben aranyozva vannak.

A faburkolat és a mennyezet közötti falterületeket sötétkék színű arany- és selyem brokát-szővet borítja, melynek román ornamentikájú motívumai közé a magyar korona aranyával van szöve.

Az ablakfüggönyök antik stólák alakjában készültek, bársony alapon, román stílus aranyhímzéssel, közbe színes kövekkel és gyöngyökkel kirakva.

A szoba padolata tölgy- és diófából berakott gazdag díszítésű parkettából készült.

A tervező-építész legfőbb gondoljai közé tartozik, hogy ki fogja tervét végrehajtani. Ki lesz az a hivatott mester, vagy kik lesznek azok az iparosok, a kik megértik eszméjét, és nemcsak a vállalkozó szempontjából ítéljük meg a munkát, hanem belemélyedve annak lényegébe, örömmel és szeretettel végezik a reájuk bízott részt.

Nekem e tekintetben nem kellett aggodnom, mert oly férfiakat hívtam föl a közreműködésre, a kikben már előre is meg volt a biztosítéka

annak, hogy csak jót, csak kiválót alkotnak. A legnagyobb elismeréssel kell adóznom azoknak a kiváló művészeknek és iparosoknak, a kik e munka létesítésében közreműködtek és úgy a felhasználó anyag, valamint a fogantatás minősége tekintetében oly művet létesítettek, a mely, azt hiszem, a külföldön is elismerésben részesül és a magyar ipar becsületére fog válni.

Első sorban a művészi alkotásokat kell fömlenitem.

Roskovics Ignác festőművész festette az Árpád-ház nagy alakjainak képeit. Az ő esetét jót dicséri az ajtó feletti mezők két képe is: «Szent István alapítja a székesfehérvári templomot» és «Szent István megkoronáztatása». A ki e képeket látta, csak bámulatát fejezheti ki a művész alapos tanulmánya fölött, a ki korábban kívánta ábrázolni királyi alakjait. Itt minden részlet alapos tanulmánya vall és művészi virtuozitással van megfestve. Bátran állíthatom, hogy ezek a királyképek forrásműül szolgálhatnak a jövőben, az Árpád-kori művészetre.

A szoba famunkáját Thék Endre készítette. Thék, a ki hazai faiparunk legkiválóbb képviselője, az alkalommal is igazolta, hogy hírnevének meg tud felelni. A válogatott magyar diófa úgy színel, valamint faragványainak finomságával tökéletesen megfelel a román stílus jellegének. A hatást fokozza a pontos összeépítés és a kifogástalan remek munka, melynek minden részén meglátszik, hogy szeretettel készült. A fa-alkotórészek közé betét gyanánt alkalmazott s Roskovics királyképei után készült nagy majolika-lemezek s egyéb majolika-részek, valamint a nagy kandalló, Zsolnay Vilmos pécsi gyárából kerültek ki. Mennyi munkával járt ez, és hány próbára volt szükség, míg különösen az aránylag nagyméretű királyképek sikerültek, hogy a majolika-lemezen levő kép hű utánzata lett az eredeti festménynek még a színek árnyalatában is, ezt csak szakember tudja kellően méltányolni. De Zsolnay megküzdött minden nehézséggel és gyárának magas fejlődését és képességét fényesen beigazolta. A kandalló korona-párkányán alkalmazott Szent István mellszobrát Strobl Alajos tanár mintázta. A fali aranybrokát szövet Haas Fülöp és fiai aranyos-maróthi szövőgyárában készült. Első eset, hogy hazánkban ily előkelő minőségű aranyhelyem szövet gyártatott. A kárpitozás és bútor Gelb M. és fia díszítő műterméből került ki. A padolat parkettje Neuschloss Ö. és M. gyártmánya, a bronz-esztlárok és fali karok Kiessling Rezső budapesti bronzmíves készítvényei, a kovacsolt bronzdíszítések pedig Jungfer Gyula műhelyének képességét hirdetik, az

aranyozást Scholz Róbert festő, az összes modelleket pedig Szabó Antal szobrász készítette. A szoba összes itt felsorolt munkái 92,000 frt költséget vettek igénybe.

A szoba művészeti részét illetően föl kell említenem, hogy összes részletezését Györgyi Géza építész munkatársam végezte, a ki ritka érzékével rajzolta azokat, és ha ez a munkánk sikert arat, a megfelelő rész őt is megilleti.

GYÖTRELMEK.

Isten, szabadnak alkotál,
S mégis rabságok láncza köt;
Megengedéd, hogy látván — lássak,
De mindent titkod fátyla főd!
Vágy, sejtelem mindegyre unszol,
Föl — az egekbe törni készit:
De nyűgbe verted lelkeket —
Végessé alkotád az észit!

Isten, szabadnak alkotál:
Intézzem dolgomat magam!
S mégis vaksorsnak kénye hány-vet:
Rejtm döntő hatalma van!
Törvényt szabál világaidnak:
Nem veszhet el egy sejt, atom:
De én: a szikra homlokodból —
Én sorsomat nem tudhatom!

Mért alkotál? Mi célra szántál?
Csak arra, hogy rostára vess?
Legyen, miből kiváljék néked
Az oltalmadra érdemes?
Ez hát az én nagy hívásom?
Ezért küldtettem én ide?
Rád zörgetem égboltdat:
Felelj lelkem gyötrelmire!

Uram, az öntudat világát
Miórt gyújtád lelkembe' föl?
Hisz' jobb az öntudatlan ösztön —
Az nem emészt, lelket nem öl!
Legfőbb kegyed átkomra vált!
Ez, mely örökkön ég: a tűz;
Ez, mely kétségbe, gyötrelembe
És végül örületbe úz! . . .

Ember az embert üldözi,
Mint az erdőn egymást a vad;
Ösztön uszítja ezt is, azt is
S az embert még az öntudat.
Mert magamat embertársamnál
Már én csak különbnek tudom! . . .
Uram, a ki mindenható vagy,
Terej hát minket egy uton!

Mi is alkotunk rendet, törvényt,
S a mit te szabadnak hagyál:
Ma már nincs ott egy talpalattnyi,
Hogy a ki lép — tilosba jár.
S a vakmerőt, ki lépni mer
S a szabadságot hirdeti,
Röviden-kürtán megtanítjuk:
Börtönt és rablánczot neki!

Halld, én uram: vádollak fennen
Teremtett világod miatt!
Én: a főreg — emelem főmet,
Hűtelen, lázadó fiad.
Vádollak: miért alkotál
Nagy ezelőkra kis eszököl?
Rád zörgetem égboltdat:
Szólalj meg csillagid közl!

Nagy, titkos éj veszen körül,
— Fejem lehajtvá, hallgatok —
Örök keserve millióknak
Sejtelmes esőndjén felzokog . . .
Az éjszakába fény derül . . .
S szemembe tűn a szent kereszt,
Közszikla oldalába' mélyen
A hol nyomán forrást éreszt . . .

Oh, én uram, e jelben szólasz,
Te irgalmas — felelsz nekem! . . .
— És én megértlek s porba hullva,
— Peccavi! — mellemet verem . . .

Megenyhült gyöttrő szomjuságom:
A hit forrását föllelém . . .
Iszom hűsítő szent vízből,
És béke int megint felém.

A sziklán, melynek oldalából
Hitem forrása felszökelt:
Tudásomnak egekbe rontó
Tornya biztos alapra lelt.
Mert ingatag ez volt csupán!
Forrongott lelkem, vak valék:
Sötét volt a világ nekem,
Pedig napfényes volt az ég!

Oh, én uram, jó vagy, igaz vagy!
Nem büntetsz engemet, pedig
Vádam, szidalmam fölhatott
Tehozzád: magas egedig.
Hagyta: «Lázongj, oh, csak, szegény!»
Forrong lelkedben a salak.
És gondolád nagy irgalommal:
«Ha megtisztulsz — megváltalak!»

Szávay János.

A BECSÜLETES MEGTALÁLÓ.

Elbeszélés. (Vége.)

Ira Léon de Tinséau.

Este kilencz óra felé az ezredes egy nő alakot vett észre a kijárathoz közeledni. Rögön felugrott, s megragadta karját. A nő gyöngén felsikított.

— Hallgass, mert megfojtalak, — szólt Goudelin fogait csikorgatva. — Hová mégy?

A leány a ház eselédje volt, ki úrnőjét nem akarta elárulni és így próbálta magát kivágni:
— Uram, anyám beteg, hozzá akarok menni.
— Hazudsz, levél van nálad!
— Nincs uram, — sohajtott a szerencsétlen, kinek karja az erős szorítástól vértett. — Nincs nálam levél.

— Ide hallgass, — hörgé Goudelin, — megmotozlak és ha megtalálom, a mit keresek, bizonyosan megöllek.

A szegény leány elájult. Az ezredes dühötlen reszkető kezével átkutatta. Egy levelet keresett, de kettőt is talált. Szobájába rohant és azonnal e levelek átolvasásához látott, a cselédet pedig hagyta eszméletlenül fektüdni az úton. Az egyik levél a grófhöz volt intézve és így hangzott:

«Uram! Nagyon restellem a dolgot és nem tudnék többé önnek a szemébe nézni. Legyen szíves adja át azt, a mit talált annak, ki részéről annak átvételére önnél jelentkezni fog. A talált jószág jogosan őt illeti meg. Hallgatásában teljesen megbízom és maradok tisztelője Goudelin Margit.»

A másik levélke a következő sorokból állt:
«Seineport úr találta meg. Képzeld, hogy mily zavarban vagyok! Kérje tőle nevemben vissza. Mennyire sajnálom, hogy hallgattam önre! De mindegy, most már megvan és ez a fődolog. De ön a hibás! — G. M.»

Czím: «Sándor úrnak, Erdő-utca, Rocheville.»

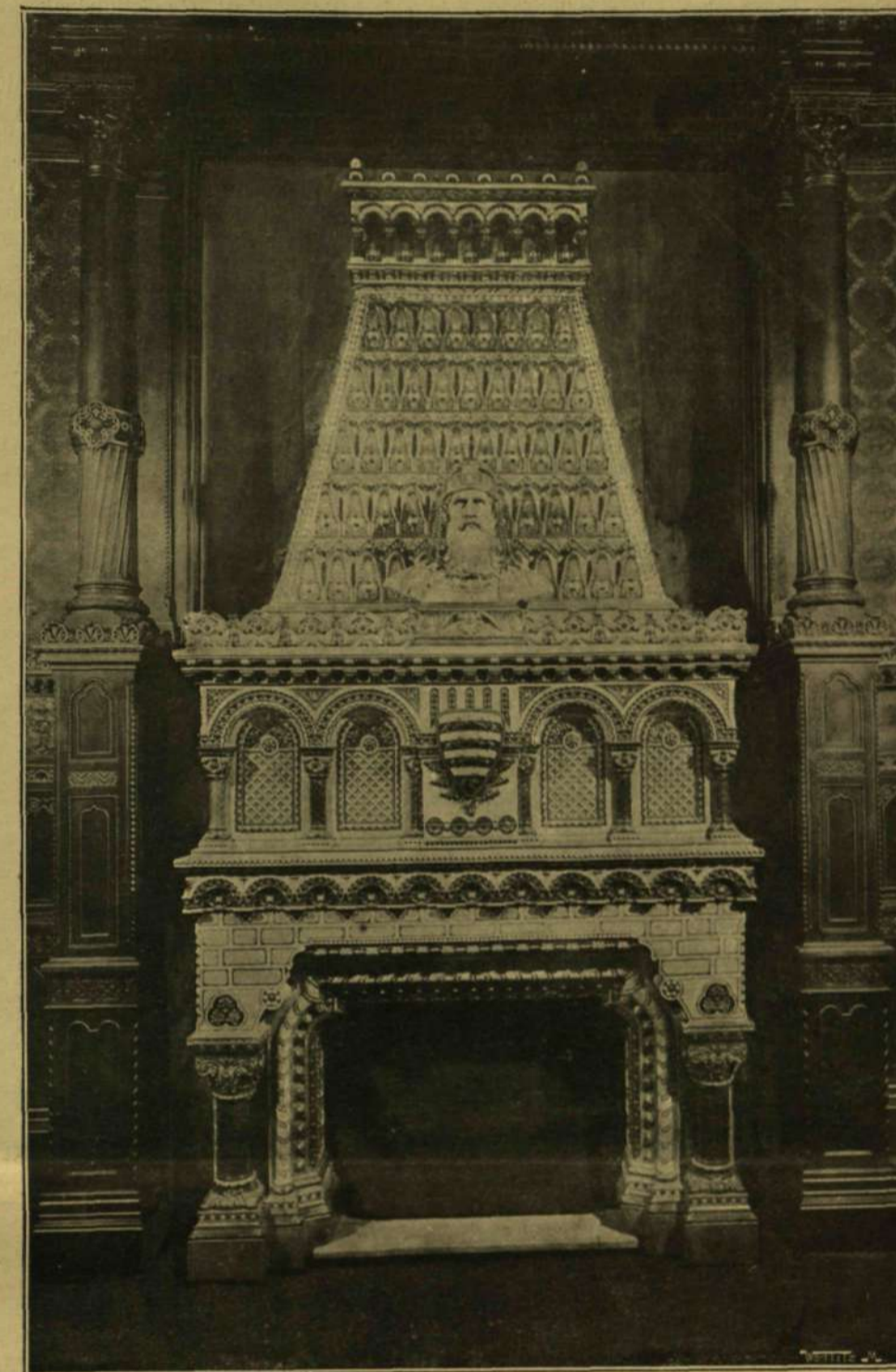
Az ezredes mindent tudott, a mit tudni akart. A kandalló párkányáról lekapott két ágyú nagyságú pisztolyt, kirohant a házból, a még mindig eszméletlenül fekvő cseléd testét átugrotta és öt perc múlva az alprefektusi hivatal ajtaja előtt állott.

Seineport szobájában éppen olvasott, midőn az ezredest bejelentették.

Vajjon mit akarhat este tíz órakor?
— Bocásássa be, — szólt kissé összeszedve magát és szemét megdörzsölve; már álmos volt, mivel a múlt éjjel alig hűnyta le a szemét.
— Uram, — kezdte az ezredes, ki mint valami bomba, köszönés nélkül ugrott be, — a feleségem önnel tegnap este egy levelet veszített el. Adja vissza.

Seineport gróf rendes időben nagyon szeretelmű ember volt, de ilyen későn már elfogta az álmoság. Különbem sem tartozott azok közé, a kikkel durván lehet banni.

— Uram, — felelte hasonló hangon, — Goudelinné aszony tudtommal semmiféle levelet sem veszített el. De ha még annyi vesztett volna is el, csak nem gondolja, hogy másnak, mint ő neki saját magának, visszaadnám.

A BUDAI KIRÁLYI PALOTA SZENT ISTVÁN-TERMÉNEK KANDALLÓJA.

— Ez esetben, — szólt az ezredes, kirántva pisztolyait óriási zsebeiből, — azonnal meg kell verekednünk.

Az alprefektus esodálkozva, de félelem nélkül tekintett a dühöngő emberre.
— Ön eszét veszítette, — felelte. — Ha meg akar verekedni, küldje hozzám segédeit és várjunk, míg megvirrad, hogy legalább láthassunk, most azonban hagyjon békén!

— Ez csak forraság, — rikácsolt Goudelin, — de joga van hozzá. Holnap virradatkor hallani fog fölelem. Addig is Sándort fogom megölni! Ezzel kirohant a szobából, a megrökönyödött Seineportot magára hagyva.

Néhány pillanattal később már az Erdő-utczában járt, nekiment az ép ott lézengő lámpagyújtatónak, galléron ragadta és a fülébe kiáltotta:

— Hol lakik Sándor?
A szegény ember azt hitte, hogy elszabadult örült keze közé került és menekülni akart, de a marok nem engedett és ugyanaz a hörgő hang ismét megszólalt.
— Sándort keresem. Hol lakik? Gyorsan ki vele!

— Szent Isten! ön az, Goudelin úr? De hisz őt mindenki ismeri. Ime itt van az üzlete.
És valóban az utolsó gázlámpa fényénél még olvasható volt ez a cégjelírás:

SÁNDOR BORBÉLY.

— Gyalázat! ordított Goudelin, egy borbély! No megállj te bitang, az utolsó órád ütött! És ököllel, lábball ostromolni kezdte az ajtót,

mely szerencsére elég szilárd volt. A zajra kinyílt az emeleti lakás egyik ablaka és a függönyök mögül egy női hang szólalt meg:

— Mi ez? Mit akar? Miért csinál ily pokoli lármát?

— Meg akarok ölni Sándort! Jöjjön le azonnal, ha nem a leggyávább teremtés a világon! Majd megmutatom én neki, hogy hogy kell Goudelin ezredessel kikezdeni.

És még dühösebben hozzáfogott az ostromhoz, az ostromoltak azonban nem adtak több életjelt magukról. Sándornak nyilván nem volt kedve lejönni.

— Alávaló! hörgé Goudelin, megkeritelek, ha mindjárt fel kellene is gujtanom a kunyhódat.

Erre a fenyegetésre egy kétségbeesett kiáltás hangzott a függönyök mögül. A szomszéd ablakokban is mihamerre ijedt alakok kezdtek megjelenni és most már mindenfelől visszhangzott e szó:

«Tűz van!»
A vész híre gyorsan terjedt tovább. Az önkéntes tűzoltóság néhány tagja is megjelent már, kik elég furesán tüntek föl éjjeli pongyolájukban és sisakkal a fejükön. Ezek körülveték Goudelint, a ki folyton rettentő csapásokat mért az ajtóra. Az ezredest felismerték. Azt hitték, hogy utat akar törni a tűzhöz, tehát segítségére mentek és végre baltával betörték az ajtót. A fodrászüzletet gyorsan kiürítették, miközben a kenőcsös téglák és az illatszerek üvegek szétszóródtak s természetesen a mentők

lábai alatt összetörték. Ilyen illatos még soha sem volt az Erdő-utoza.

Időközben a harangokat félverték és a szomszédos negyedekben is összegyűjtötték a tűzoltókat. A feokendők is megérkeztek, a nép kordont vont, szóval a tűzveszedelem képe tökéletes volt, csak épen a láng hiányzott, mely a mentőknek világított volna. Így hát csak vaktában feokendezték a házat és elárastották a pinczétől a padlásig.

Goudelin kellemetlen helyzetbe került. A vizsugarak teljesen eláztatták és már menekülni sem tudott a mentők tömegéből, mely hol ide, hol oda sodorta őt, úgy hogy az utcának hol az egyik, hol a másik végén tűnt fel s a közönség nem győzte eléggé csodálni odaadását és erélyét.

— Ez aztán a derék ember! kiállottak mindenfelől.

Egyszerre egy kis nyílás támadt a tömegben. Az alprefektus érkezett meg, egyenruhában.

fektusi hivatalba vezette, hol kihallgatása azonnal megkezdődött. Sándort is megtalálták végre és elővezették, mivel Goudelinnának hozzá intézett levele, melyet az ezredesnél megtaláltak, valami hamis dolgot sejtetett.

— Uram teremtőm! szólta a borbély, miután a levélkét elolvasta. — Ezért ugyan nem volt érdemes az egész várost felverni. Tegnapelőtt este én fésültem Goudelinné ő nagyságát és egy hajfésűsüket kölcsönöztem neki, mely úgy látszik roszul volt megerősítve, minthogy ő nagysága tánc közben elvesztette. Ilyesmi mindenkin megeshetik. . .

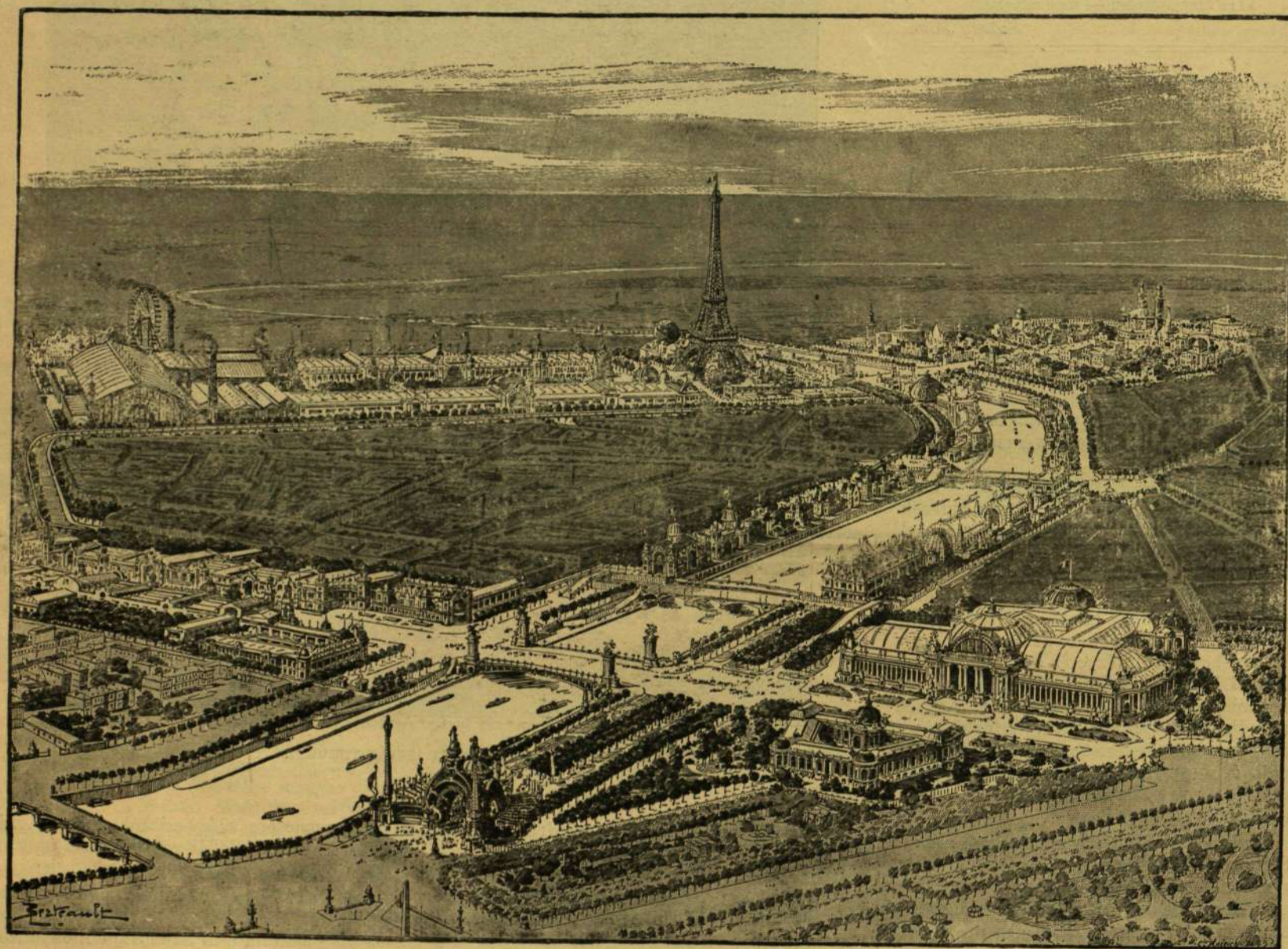
Goudelin megkönnyebbülten nyujtotta kezét a hajművésznek.

— Jövőre jobban vigyázzon, de ez a dolog köztünk maradjon. Küldje el hozzám számláját, ki fogom fizetni.

Másnap az ezredes kifizette Sándor számláját, a mi 3508 frankra rügött és a következő tételekből állt: Fésülés öt frank, illatszert három

* Kémkedési költségek. Az angol titkos hírszerzési hivatal a múlt évben két millió frankba került, mely roppant összegbe a dél-afrikai háború ily költségei még nem foglaltak. Oroszország, valamint Németország évi költségvetéseiben a titkos hírszerzési szolgálat kiadásai nem szerepelnek.

* Ritka pecsenyék. Több úttörő állítása szerint az oroszán hús meglehetősen pecsenyét szolgált, a tigris ellenben nagyon kemény és szívós. Mind a mellett Indiában minden elejtett tigris húsát megesszik, mivel azt hiszik, hogy ez az edel erőt és ravaszságot ad. Az elefánt húsának minőségéről nagyon eltérők a vélemények. Az indusok és négerok kitűnő edelnek tartják; sok európai azonban azt mondja, hogy inkább hasonlít lágy bőrhöz vagy enyvéhez, mint húshoz, bár vannak európai emberek is, kik az elefánt pecsenyét kitűnőnek tartják. Mindannyi dicsőírn szokta az elefánt lábának izletességét. Az elefánt húsát hosszú szalagokban szárítják ki s ezeket a szalagokat «biltongi» néven árulják is. A lábat egészen térdig egy mély, forró lyukba dugják, melyben előbb fagyalakat égettek el, azután földdel betemetve, rajta három óra hosszúság tűzet

A PÁRISI VILÁGKIÁLLÍTÁS MADÁRTÁVLA TI KÉPE.

— Nos kapitány úr, — szólta a tűzoltó-parancsnokhoz, — hogyan állunk?

— Azt hiszem, hogy elfojtottuk a tüzet, — felelte a parancsnok, noha nem volt benne egészen bizonyos, mivel maga is csak most érkezett.

Ebben a pillanatban Seineport észrevette az ezredes, ki diderogni kezdett. Az éj hűvös volt, tűz pedig, melynek lángjánál melegedni lehetett volna, nem volt. Minthogy csak az imént látta Goudelint rendkívül izgatott lelkiállapotban, azaz eszme villant meg agyában, hogy nem ő gyújtogatta-e fel örülési rohamában Sándor kunyhóját, ki egyébiránt sehol sem volt található.

A szerencsétlen ugyanis halálos félelmében a padlástól a szomszéd házba menekült. Itt fogva egy kényelmetlen kis felszerben húzta meg magát, hol egészen más illatok ütöttek meg az orrát, mint a minőköz hivatásánál fogva szokva volt és várta, hogy mi lesz a rémítő felfordulás vége, melyből semmit sem értett.

Seineport parancsára a rendőrfőnök Goudelint karon fogta és átöltözködés ürügye alatt a pre-

frank, kártérítés a tűz miatt 3500 frank. Összesen 3508 frank.

— Teringtetett, — mormogta Goudelin, midőn a számlát fiókjába zárta, — milyen sokba kerül egy mulató's feleség!

Francozából:

Kovács Adolf.

EGYVELEG.

* Az idei párisi világtárlaton 76,000-re megy a kiállítók száma. Ezek közt 50 ezer francia és 26 ezer külföldi kiállító van. Az 1889-iki párisi kiállításon 63 ezer kiállító vett részt.

* Drága belépti jegyek. Patti Adelina 1888-ban Buenos-Ayresben vendégzerepelvén, 24 felléptéért másfél millió koronát kötött ki magának s ezenkívül bizonyos részt a napi bevételéből. A színházi belépti jegyek ezért szokatlanul drágák voltak, többen fizettek egyetlen jegyért 5000 koronát. New-Yorkban Barnum színházában Lind Jenny felléptekor egy gazdag kalapos két jegyért 3000 koronát fizetett, de ezt fel is használta reklám gyánant s mivel az sikerült, fogásával saját vallomása szerint még több ezer korona tiszta haszna lett.

égetnek. A hús ily módon annyira meglágyul, hogy kanállal is lehet enni. Az orrszarvú hús közephegyet foglal el a vaddisznó és a szarvasmarha hús között. Amerikában az opossom húsát tartják kitűnő edelnek, különösen ha az állatot előbb legalább egy hétig burgonyával táplálják. Sokan még a majomhúst is nagyon szeretik, ízet egy úttörő a tengeri nyúl húsához hasonlítja. A jaguár húsát kellően sütvé nagyon hasonlít a báránypecsenyéhez. Az ausztráliaiak különösen dicsőírik a kenguru húsát és az abból készített levest. Az alligátor és krokodil hús rendkívül finom, fehér és izletes. A rozsmár hús igen fekete, de azért nagyon könnyen emészthető s izletesség tekintetében ritkítja párját.

* Hírvivő fecske már az ó-korban is volt. Egy Görögországban lakó Caerina Volateranus nevű római elutazott Rómába, hogy négyes fogatával részt vegyen a Circus Maximusban tartott versenyen s ez alkalommal barátaitól egy-egy fecskét vitt magával, mindeniknek nyakára kötve a kék szalagot, mint jelvényét. Midőn kocsi a verseny után átvette a bíró kezéből az arany koronát, Caerina a néző közönség újjongása között szabadon bocsátotta a fecskéket, melyek már másnap hírt adták diadalát a távol fekvő otthonban.

GRÓF CSÁKY KÁROLY,

AZ ÚJ VÁCI PÜSPÖK.

A hivatalos lap e hó 22-iki számában közzétett s a vallás- és közoktatásügyi miniszter által ellenjegyzett királyi elhatározással, a Schuster Konstantin halálával megüresedett váci püspökség ismét betöltött. Ő Felsője, ezen egyházmegye fejévé gróf Csáky Károly curcolai választott püspököt, ezimzetes apátot és esztergomi kanonokot nevezte ki.

E kinevezés különösen a legközelebről érdekelt egyházmegye hívei részéről örömteljes fogadtatásban részesül. A kik gróf Csáky Károlyt közelebről ismerik, a legszebb reményeket fűzik kettős feladattal járó fontos hivatása betöltéséhez, meg lévén győződve, hogy nemcsak mint pap, hanem mint méltóságánál fogva törvényhozó is, meg fog felelni annak a várakozásnak, hogy az egyház és állam érdekeit az ellentétek békés elsimításával összeegyeztesse. Eddigi működése a papi ténre szorított, egyházi főhatósága részéről elismerést, hívei részéről hosszas plebánoskodása alatt közbecsülést és szeretetet aratva.

Most nagy, széles körben fog érvényesülni megnyerő modorral párosult, emberszerető egyénisége; most az egyház, iskola és állam együttes java előmozdítására neki bőséges tér kínálkozik megfelelő eszközökkel. Ő sokkal szerencsésebb helyzetben van a püspökség anyagi dolgait illetőleg, mint elődje, Schuster Konstantin, a ki zavaros viszonyok közt találta a püspöki széket, a ki azonban addig nem nyugodott, míg a legszükségesebbre szorított, takarékos étellel teljesen rendbe nem hozta az anyagiakat, s ki azután is mint a kevéssel megelégedni tudás mintaképe volt ismeretes halála napjáig, hivatásának élve s annak áldozva mindenét.

Teljes elismeréssel kell adózni Schuster Konstantin érdemeinek, ki úgyszólván, kizárólag egyetlen célnak szentelte életét, — de óhajtható az is, hogy a magyar püspök a szélesebb értelemben vett közélettel is érintkezést keressen. Első sorban vett hivatása az egyház és iskola érdeke mellett a nyomor enyhítése; de ezeken felül még mindig van módja és alkalma arra is, hogy a magyar közművelődés, tudomány és művészetek ápolásában is hathatós részt vegyen.

Gróf Csáky Károly nemes és finom műizléséről ismeretes, s így bizton remélhetjük, hogy a művészetek támogatásában is elől fog járni.

Életrajzi adatait a következőkben közöljük:

Gróf Csáky Károly 1852. július 24-én született, Sopronban. Elemi tanulmányait ugyanott, a középiskolákat pedig a jezsuiták kalsburgi kollegiumában végezte kitűnő sikerrel, s ekkor értesítette atyját, Csáky Emánuel grótot, hogy pappá lesz és 1870-ben az esztergomi főegyházmegye növendékpapjai közé lépett be, 1875. július 25-ikén pedig áldozópappá szentelte Simor primás s Tardoskédre küldte káplánnak, a következő évben azonban már magához hivta udvari káplánnak és czeremoniáriusnak, s e minőségében 1879-ben a szinodális vizsgát sikerrel tette le. 1880-ban Esztergom-belvárosi plebánus lett s a pápa titkos kamarásai sorába emelte. Őt évig vult Esztergomban plebánus, miközben a városi elemi iskolák és az óvoda

igazgatójának tisztét is viselte. 1885. április 8-án a pozsonyi társaskáptalan kanonokjává nevezetett ki. Pozsonyban három évig tartózkodott, aztán 1888. november 27-én az esztergomi főkáptalan kanonokjává nevezetett ki. 1890-ben cholti apát, 1895-ben pedig curcolai v. püspök lett s mint a főkáptalan legfiatalabb püspöktagja, a millenniumi ünnepélyek alatt ő vitte a Felsője előtt az apostoli keresztet.

Mióta kanonok, évenként több ezret költ jótékony czélokra, adományait azonban legtöbbször titokban maradnak. De nagy érdeklődéssel viseltetik a különféle kulturális, emberbaráti, társadalmi intézmények iránt is, és azok felvirágoztatásában tevékeny részt vesz. Így több esztergomi jótékony célú egyesületnek elnöke, az ottani tanítónképző segélyegyletet pedig évenként nagyobb összeggel gyámoztatja. Nagy buzgósággal foglalkozik a tudomá-

Olyasforma is lesz ez a csoda-sebességű vasuti kocsi, mint a nyilvessző: két végén hegyes és tíz-tizenkétszer olyan hosszú, mint a milyen széles, hogy a levegő ellenállása minél csekélyebb legyen. Mindkét végén egy-egy kocsivezető fog állani s vigyázni előre és hátra. Három sinen fog járni e vasut; a középső sin magasabb lesz, ezen sikklik végig a kocsi, míg a két szélső sin főfeladata a kocsiit egyensúlyban tartani.

A kocsi belsejében négy padosort állítanak hosszában, mindegyiken 25 ülőhelyvel. A két középső pados egymásnak háttal támaszkodva a középső kerék fölött, a másik két pados pedig a szélső kerékek fölött lesz elhelyezve.

Az óránként 240 kilométernyi óriás sebességet úgy lehet csak elérni, ha igen nagy mennyiségű villamoságot tudnak előállítani s állandóan működésben tartani. A kocsiokat olyan könnyűeknek gyártják, a mennyire csak lehet, a nélkül, hogy törekenyekké váljanak. A villamos áramot fejlesztő gépeket pedig a pálya közepén állítják fel, hogy ezzel is kevesebb áram vesszen kárba.

Egy ily vasut építése s fentartása természetesen roppant költségbe kerül, s csak oly helyen lehet róla szó, a hol annyira sűrű a forgalom, mint Liverpool és Manchester között. A két város közötti 52 kilométeres út tulajdonképp nem egyéb, mint gyárak és raktárak szakadatlan sorozata, a melyek között óriási a forgalom, lévén a két város Anglia legnagyobb két iparúzó helye; e mellett Liverpool a legnagyobb tengeri kereskedelmi kikötő is.

Nevezetes még az is, hogy ez a vasut, mely sebességre fölülmúlja a modern vasuti technika bármely más alkotását, ugyanazon a helyen fog haladni, melyen hetven évvel ezelőtt a Stephenson első, kezdetleges vasutja megindult. Ha ez a terv sikerül, szóba jött, hogy Brüsszel és Antwerpen közt is fognak hasonló építeni annak a világtárlatnak alkalmából, melyet a két városban egyszerre terveznek.

KÉPEK A TAVASZI KIÁLLÍTÁSÓL.

A nyolczvanas évek végén az angol és amerikai képkereskedőknek alig volt kedvesebb művészi Párisban, mint a magyar születésű fiatal képiro: Karlovsky Bertalan. Apró festményeit, melyek csaknem kivétel nélkül a XVII. század kalandos lovagjainak életéből vették tárgyukat, úgyszólván még nedvesen vitték szét a festő műterméből a világ minden részébe. Ezek a képek a kidolgozás rendkívüli finomságával kötötték le a műbarátok érdeklődését, s Karlovskyt csakhamar a legismertebb miniatüre-

Kloman N. esztergomi fényképe után.
GRÓF CSÁKY KÁROLY.

nyokkal s tekintélyes magánkönyvtárt gyűjtött össze.

Az új püspöknek mind kiváló tulajdonai, mind pedig eddigi munkássága biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy püspöki széket egyháznak és hazájának javára fogja betölteni.

A LEGGYORSABB VASUT.

Sokat beszélnek most az angolok arról az új villamos vasutról, melyet Liverpool és Manchester között terveznek. Ez a két nagy város 52 kilométernyi távolságra van egymástól; s az új vasut egyenes irányban fog haladni megállóhely és kiterés nélkül, a vonatok pedig néhány percnyi időközökben indulnak s egy-egy kocsi-ból állanak. Erős fékek s egyéb biztosító készülékek lesznek az összeköttetések megakadályozására. S ezekre szükség is lesz, mert az 52 kilométernyi utat eddig legkevesebb 100 perc alatt teszi meg egy-egy kocsi, a mi másodpercenként 40 métert tesz ki, óránként tehát 240 kilométert. A szó szoros értelmében nyilvességgel halad ez a vasut, mert ennél sebesebben sem a kilőtt nyíl, sem a parittyá köve nem repül.

A képiroknál egyéni hangulataik sajátos előadási módot teremtnek. Az elmélázásra hajló az esthómály szürke színeit, a vidám kedélyű az élénk színeket, a nap sütését keresi. Poll Hugó főleg a déli nap fényétől besugárzott alakok és tájképek tették ismeretessé. Ezuttal új oldalról mutatja magát. *Vizionlátás*-án késő esti órákban vezeti élénk alakjait: a faluról fölkerült fiatal parasztleányt, s a már fővárosban élő paraszt suhancot, kik egy szállító szekér bakján beszélnek el egymásnak élményeiket. A kedves jelenetre a vörös papír tölcsérbe rejtett gyertya fénye szór világosságot.

Karlovsky Bertalan: Pipázó katona.

Gergely Imre: A kis bűnös.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Meglepetést kapunk *Gergely* (Grünwald) Imrétől is, ki hangulatos tájképek helyett ezúttal vidám genre-képpel szerepel. A lábatlankodó eb csészét tört össze s most ott áll a cserépdarabok előtt, okos szemeivel azon tündödvé, hogy most már vége az edénynek is, tartalmának is. A festmény jóízű humorában sokan gyönyörködnek.

Az arcképfestést, az általunk már kiemelt nagyobb alkotásokon kívül, több intim jellegű munka képviseli. Ez utóbbiak sorából bemutatjuk Molnár Viktornak, a közoktatásügyi miniszterium nagybuzgalmú tanácsosának sok élethűséggel festett hasonmását *Kernstock* Károlytól.

BÉLA NAPJÁN.

Április 23.

Lelkemből lelkezett, édes kicsi fiam,
Csicsergő madaram, almafa-virágom!
Ime, a te lelked fakadó tavasza
Beragyogja az én őszi hervadásom.

Virulj, virágszálam, szívem szép bimbója,
Altasson csalogány, keltsen vig pacsirta,
S életem őszének sápadt levelei
Hulljanak gyengéden fénylő szirmaidra.

Endrédi Sándor.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Fekete versek. Irta *Fadgyas* Kálmán, Budapest 1900. A kis kötet külső kiállítása a gyászt akarja jelképezni. A címnap vastag fekete betűkkel s a sötét szegély-dísz mindenik lapon, mintha a komor tartalom gyászruhái volnának. A szerző, midőn lelki világát föltárja, szomorú vidéken vezet át az olvasót. Nehéz köd gyanánt borul reá a komor bánat, s mint az őszi szél sírása fel-feljajdul a halálvágy. Mélyebb hatást azonban nem igen tesznek ezek a versek az olvasóra, noha szerző azt hiszi, hogy megmérgezik a lelket, mint Lenuz szomorú szerzetesének tekintete («Hogy most elandalog... 74. l.). Nem érezhetünk együtt a költővel, mert nem tudjuk magunkat beleképzelni lelkiállapotába, nem

értjük okát bánatának. Szerelmi csalódás tarolta-e le szívét, vagy más sorscsapások miatt hasonlott-e meg az étellel és világgal, bajos volna eldönteni. Versei sokszor az érthetlenségig homályosak. Festheti az árnyakat, az éj komor hangulatát, de annyi világosságot mégis vessen a képre, hogy tájékozni tudjuk magunkat. Ha a kép egyetlen nagy fekete foltta válik, megszűnik kép lenni. A kötetből álljon itt mutatványul a következő költemény:

Kérdések.

Emlékezel-e rám,
Te kékszemű leány?
Jut-e még néha az eszedbe
A te hű, néma lovagod —
A ki naphosszat — egész este
Őrizte kicsi ablakod?

Kitől annyit remélt
Csodás hűségért
Az én hitem, az én szerelmem,
Te kékszemű, halvány leány,
Komor napokban, szürke estén
Oh, mondd csak, mondd, gondolsz-e rám?

Hisz' úgy szerettelek,
Hogy minden percemet
Fölemészítte a te lényed,
Mint harmatot a nap heve.
Szűz lelkem minden ősztonének
Te voltál tisztasága, te...

A sok száz gondolat,
Ma is még számot ad,
Ha kérde, hogy nekem mi voltál.
A mi a napnak a sugár,
A mi a templomnak az oltár,
Te nékem édes, az valál...

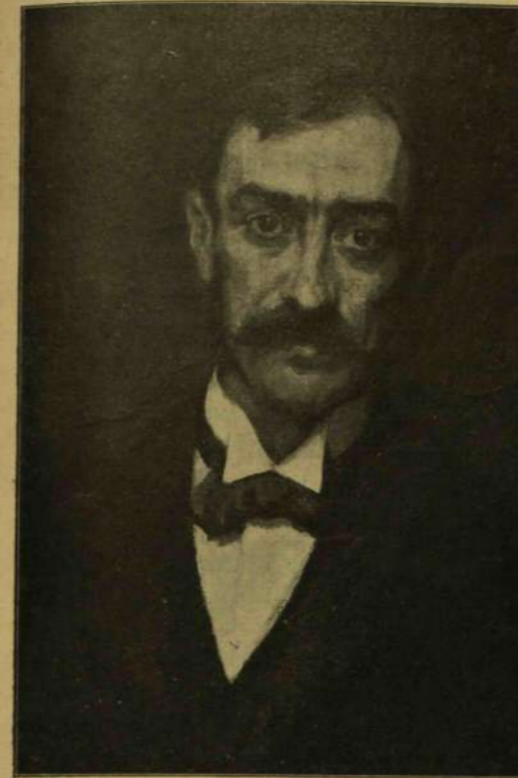
De elfut az idő —
És vissza sohse jő,
Csak olykor mutogatja szárnyát.
Mikor álmatlan éjszakán —
Oltom szívemnek régi vágyát,
Birhatni téged drága lány.

Oh! Hányszor kérdelem én,
Mért is nem vagy enyém?
A szíved mért adtad te másnak? ...
... Nem hittél drága csillagom,
Hogy napja jó a vallomásnak,
S hogy mindezt kérdezni fogom...

Budapest környéke. Irta *Dr. Thirring* Gusztáv. Ritka főváros van, a melynek oly érdekes és festői

környéke volna, mint Budapestnek s a honnan kevés idő alatt oly természeti szépségekben bővelkedő helyekre lehetne kirándulásokat tenni, mint innen. És mindez a főváros lakossága előtt aránylag kevéssé ismeretes és azon idegenek is, kik Budapestet eddig felkeresték, alig nyerhettek még csak tudomást is arról, hogy a magyar főváros oly környékkel dicsekedhetik, a mi maga is méltó volna rá, hogy a turistákat ide vonzza. Hogy ezen segítsen, a *Magyar Turista Egyesület* dicséretes buzgalmat fejt ki, most pedig egy kimerítő és minden tekintetben megbízható *kalauzt* íratott, mely 26 ívnyi terjedelemben, díszes kiállításban jelent meg. A *kalauz*, melyet *Dr. Thirring* Gusztáv, a fővárosi statisztikai hivatal aligazgatója és a Magyar Turista Egyesület központi titkára írta, a főváros egész környékét tüzetesen és vonzón ismerteti; behatóan tárgyalja a budai hegyiséget, a Pilis-hegységet, a Vértes-hegységet, a borszönyi hegyiséget és a Cserhátot, valamint a pesti síkságot vagyis a főváros egész környékét nyugat felé Tatáig és Moórig, éjszak felé Ipolyásig, kelet felé Hatvanig és Ócsáig, dél felé Ráczkevéig és a Velencei-tóig, sőt függelékül a Mátra- és Bükk-hegységet is ismerteti. Összesen 360 *oly kirándulást* ír le, melyeket Budapestről fél, egész, vagy másfél nap alatt lehet megtenni. A munka becsét emeli, hogy a szorosán vett Baedeker-szerű közleményeken kívül a vidék történelmi és természeti nevezetességeinek kimerítő leírását is nyújtja és a történelmi és régészeti emlékeket sikerült képekben és alaprajzokban is bemutatja. A *kalauz* 92 rajzzal van illusztrálva és számos, eddig ismeretlen szép tájrészletet mutat be. E munka nemcsak a természetet kedvelő közönségnek fog igen jó szolgálatot tenni, de egyúttal a főváros idegenforgalmának emelésére is közre fog működni. Az érdemes munkát díszes vászonkötésben a Magyar Turista Egyesület adta ki s ára öt korona.

Magyar Iparművészet. A Magyar Iparművészeti Társulat folyóiratának májusi füzeté megjelent. Szerkeszti *Fittler* Kamill, főmunkatárs *Györgyi* Kálmán, kik nagy figyelemmel válogatják meg a dús tartalmú jeles folyóirat közleményeit, s a képek kiállítása is művészi ízlésről tanúskodik. Minden füzet új és új biznysága a hazai iparművészet fej-

Kernstock Károly: Arckép.

lődésének. A májusi füzet első közleménye Zsolnay Vilmos emlékének van szentelve. A magyar műipar e nevezetes úttörőjéről és fejlesztőjéről *Lyka* Károly ír. Zsolnay arcképe díszíti a kötet első lapját is. Aztán «A magyar iparművészet főpróbjája» címen hosszabb ismertetést találunk a párisi kiállításra kiküldött iparművészeti tárgyaknak az iparművészeti múzeumban rendezett nagyrészt kiállításáról és a budai királyi lak Szent István-tereméről. Ez utóbbit *Hausmann* Alajos műépítész írta le. Ezen kívül *Mihalik* Józseftől és *Csizik* Gyulától közöl még a füzet cikkeit a párisi kiállításra küldött magyar műipari tárgyakról. A füzet igen sok szép kivitelű képet is tartalmaz. Ezek közül lapunk mai számában bemutatjuk a Szent István-terem egyes részeit feltüntető képek egy részét, és ezek közt *Sentei* Károlynak «A harc» című szoborcsoportját, mely a királyi palota szobordíszítéseinek egyik hatásos része lesz, s a *Beschner*-féle gyár öntötte bronzba. A kitűnő folyóiratból minden második hónapban jelenik meg egy füzet. Előfizetési díja 10 korona. Ép ennyi évi összeggel lehet az iparművészeti társulat tagjai közé lépni s ennek fejében megkapja a tag a közlönyt. A júliusi füzet túlnyomó részben *Walter Crane*, a modern művészet e nagy mestere eddig ismeretlen munkáinak egész sorozatát fogja közölni és egy cikket, a melyben megírta nézetét a magyar iparművészet felől.

Az én falum. Irta *Gárdonyi* Géza. E cím alatt gyűjtötte össze a szerző a falusi életből vett apróbb elbeszéléseit, életképeit, melyekben hű rajzát tárja elénk annak a népnek, a mely között egykor mint tanító működött, a melyet ennélfogva is jól ismer. «Az én falum» című gyűjteménynek most második kötete jelent meg tizenhat dolgozattal, melyek különösen közvetlenségükkel, természetes frisségükkel kapják meg az olvasót. A kötet a *Légrády* testvérek kiadásában jelent meg. Ára vászonkötésben 1 korona.

Az Új Magyar Szemle. *Ambrus* Zoltán és *Blaskovich* Sándor folyóiratának áprilisi számában is több érdekes közleményt találunk. *Kramarz* Károly cseh politikus, a reichsrath volt alelnöke a cseh közjogról ír, a csehek aspirációját ismertette. Ott kezd *Kramarz*, hogy I. Ferdinándot 1526-ban szabad választás útján hívták meg Magyarország és Csehország királyává hasonló körülmények közt. Később az uralkodó a szabad választás mozzanatának elhomályosítására törekedve, Anna nevű hitvesének öröklési igényére hivatkozott. A bécsi udvar úgy Magyarország, mint Csehország tekintetében folytatta unifikáló törekvéseit. *Kramarz* tiltakozik az ellen, hogy Csehországra nézve «alkotmány-eljárásai elméletet» érvényesítsenek. Harcol a németek nyelvpolitikája ellen. Követeli, hogy ne adjanak tulsúlyt a német nyelvnek, mert csupán az egyenjogúság alapján érhető el a nemzeti béke.

Végül hangsúlyozza, hogy a cseh nép az ő közjogi törekvéseiről nem fog lemondani. — E cikk után *Vézi* József folytatja *Kecskeméthy* Aurél naplóját; *Alexander* Bernát *Diderot*-ról kezd tanulmányt; *Balogh* Artur dr. az összeférhetetlenségről ír, *Papp* Dániel a társadalom-tudományról. Névtelen cikk is van a füzetben «A föld problémája» címmel. *Rákosi* Viktor folytatja «Elnémult haragok» című regényét s folytatódik «*Bovaryné*», *Flaubert* regénye is. Az «Új Magyar Szemle» egy-egy kötetének ára 2 korona.

Történelmi tár, a Tud. Akadémia történelmi bizottságának és a történelmi társulatnak évnegyedes folyóiratából az új évfolyam (szerkeszti *Komáromy* András dr.) első füzeté megjelent. Főbb cikkei: «Római emlékek a magyar egyház XV. századi történetéről», közli *Beke* Antal. «*Eszterházy* Miklós levelei Nyári Krisztinához 1624—1639», közli dr. *Merényi* Lajos. «A magyar kamara számadásai 1583—1600 évekből», «XVII. századi házassági perek», közli *Révész* Kálmán. «A báró *Perényi*-család levéltárából», közli dr. *Komáromy* András; «Adatok a székelyek történetéhez», közli *Balló* István. Vegyes közlemények. — Egy évfolyam előfizetési ára 5 kor. 20 fillér.

A Turul. A magyar heraldikai és genealogiai társaság közlönyének, a «*Turul*»-nak, melyet *Schönherr* Gyula titkár szerkeszt, közelebb 18-dik kötete kezdődött meg az első füzetével, melyben *Csorna* Józseftől, *Wertner* Mórtól, *Kállay* Ubultól és *Boncz* Ödöntől vannak nagyobb közlemények, ezeket pedig *vegyes és tárcza* című rovatok egészítik ki. A változatos tartalmú folyóiratot a társaság tagjai évi díjuk fejében kapják. A tagok száma ez idő szerint 533. Évi tagsági díj 10 korona.

Magyar Tájszótár. A m. t. Akadémia megbízásából szerkeszti *Scimnyei* József. E becses vállalatból már a II. kötet 6. füzeté jelent meg a rendes tíz ívnyi tartalommal, mely a *tözeget* és *vérnyákol* szók közé eső néprajzi adatokat foglalja magában. A negyediként *Hornyánszky* V. kiadásában megjelenő füzetek ára egyenként 2 korona.

Iskolügyi dolgozatok. Irta *Barócz* Pál. E 101 lapra terjedő füzet alkalmi beszédek s apró iskolai tanulmányok gyűjteménye. Ára 2 korona.

Magyar Színház. Az angol táncos operettek után a Magyar Színház közönsége meglehetősen hidegen fogadta április 21-ikén a «*Veronka*» címen előadott francia operettet, habár zenéje — *Messager* André műve, — kellemes és finom, szövege pedig a szinpadokról jól ismert *Vanloo* és *Duval* tollából került ki. Magyarra is jól lefordí-

totta *Makai* Emil és *Molnár* Ferencz. A közönségnek úgy tetszik, épen a szöveg íránt volt kifogása, nem találván újat oly történetben, mely valóban nem is új, de úgyes van fölrészítve s elmésséggel fűszerezve. A borsos és durvább szövegek után elég köznapis is *Florestan* vicomte és *Solanges* Helene házassága, kik árulásban ismerkednek meg és szerelmesek lesznek egymásba. Ez a «*Veronka*» szövege is. *Solanges* kisasszony egy virágkereskedésben hallja meg, hogy a vicomte miképen nyilatkozik ő róla, a ki menyasszonya, még falusi libának is elnevezi. Ezért tehát átöltözik s *Veronka* név alatt egy falusi ünnepélyen mint virágúr lány akarja megboszantani, elcsavarni a fejét, de bizony maga is szerelmes lesz a vicomteba. A mese vékony, a szerepeit azonban jól lehet játszani, nem is unalmas; *Messager* zenéje pedig fülbemászó, s pezseg benne a kedv és uralja a vidám, könnyű hangulat. *Ledófszky* Gizellát sokszor megtapsolták *Solanges* kisasszony eleven szerepében. *Ráthonyi* (Florestan) *Sziklai*, *Szilassi* Róza, *Inkei* Gizella, *Füredi* volt a többi főbb szereplő.

Műkedvelői előadás az Uránia-színházban. Ápril 25-ikén előkelő közönség gyűlt össze az Uránia-színházban az orsz. nőképző egyesület javára rendezett műkedvelői előadásra. A közönség soraiban ott lehetett látni az egyesület vezető hölgyeit is. Az előadás *D'Aragnan* történeti korrajzával kezdődött meg, *József* nádor koráról. A korrajz végén a szerző megemlékezett *Hermina* főhercegnőről, a nádor második nejeréről, ki oly sokat tett Magyarországon a nőnevelés érdekében, s kinek hagyományait őri a mai egyesület. A felolvasás végeztével egymás után váltakoztak az előképek *Kuliffay* Izabella s *Juhász* Aladár zongorajátékával, *Kovács* Mariska énekével. A szinközök alatt *Radics* Béla zenekara játszott.

A műcsarnok tavaszi kiállítását elég jól látogatják. Átlag kilencszáz látogató esik egy napra, s a csütörtöki zene-estéken e szám jóval emelkedik. Eddig ötvenhét kép kelt el a kiállításról 23,866 korona értékben. Ebből 8930 koronáért vásárolt a kormány. A «Műbarátok köre» 7080, a társulati nyerő tagok pedig 2730 korona értékű képet vásároltak a tavaszi kiállításról.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia április 23-iki ülésén, mely *Than* Károly elnöklésével ment végbe, szak-tudományi felolvasásokat tartottak.

Jendrassik Ernő mint levelező tag székfoglaló-

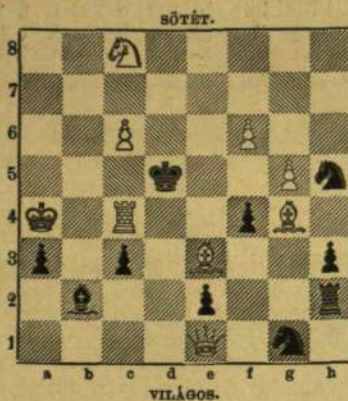
Poll Hugo: Viszontlátás.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

SAKKJÁTÉK.

2165. számú feladvány. Jaspersen J.-től.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2147. sz. feladvány megfejtése Dr. Kálmány G.-től.

- 1. Fc3-d4 ... Kc5-d4: (a) 1. ... Fg8-f7 (b) 2. Vd8-f6 ... Kd4-c5 ... Hd6-e4: 3. Hd6-b7 mat.
Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. - Andorfi S. - Kovács J. - Lipótvárt: Hoffbauer Antal. - Kecskemét: Balogh Dénes. - Lőncz: Demeter József. - A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' folyó évi 15-ik számában közölt képtalány megfejtése: Az ember gyakran erényeiért is megbűnhődik.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kövezvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator

Kellemes ízű! Könnyen emészthető! Kapható ásványvízkezelőtelepeken és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen. Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

Parád gyógyfürdő

Vastimsós fürdővel és hidegvízgyógyintéssel, égvényes-kénes savanyúvíz és természetes arsen vastartalmú forrásokkal. Lakások újonnan épült 20 olosz szobával kibővítették, a vendégek kellemességéről Versey István jöhrü könyvében gondoskodik. Az évad május 15-től szept. végéig tart. Az elővad május 15-től június 20-ig, fővad június 21-től aug. 20-ig, utóvad aug. 21-től szept. végéig tart. - Az elő- és utóvadban a lakások 30%-al olcsóbbak. Ingyen prospektussal és minden felvilágosítással készségesen szolgálunk. A fürdőigazgatóság.

Alapított 1865-ben. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok. Heckenast Gusztáv zongoraterében. Budapest, IV. Gizella-tér 2. (Váci-utca sarkán). Ehrbar udvari zongoragyár, Schiedmayer és fia stuttgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselője. Valódi amerikai harmonikumok. 8466

CHINA-BOR SERRAVALLO, VASSAL gyengék, vérszegénység és lábbadatok számára. Kifűző iz. Legjobb ajánlva és alkalmazva a következő tanácsok által: dr. Braun, Drasche, Kraft-Ebing, Monti, Moseig Neusser, Schjuta, Weinlechner stb. 1000-nél több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg frt 1.20, 1 literes üveg frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542 Serravallo J. gyógyszer. Triestben.

CSÁSZÁRFÜRDŐ. BUDAPESTEN. Fürdő - a nagyszerű uszodák is - kizárólag kénes hő- és langyos ásványvizeknek táplálva, melyeknek természetes hőmérséklete 27° C. és 63-69 C. közé váltakozik. Gőzfürdője a maga nemében páratlan. Iszapfürdői, teljre átalakítás következtében, a legmodernebb iszapfürdők.

Mirtus

crème bőrfinomító szépitő, üdítő szirtalan és ártalmatlan arcvíz és kézi krém, eltávolít minden bőrhibát, szépitő, bőrhámot, pattanást. Kis tégely 50 kr, nagy tégely 1 frt. 3 kiállítású kitüntetés. Hozzá Faleheradiz szappan 40 kr, poudre 50 kr.

8466 Készíti, szétküldi az Apostol Gyógyszertár, Budapest József-körút 64 o.

A Franklo-Társulat kiadásában Budapestben megjelent.

Orvosi tanácsadó

VAROSON ÉS FALUN. Szerkeszti dr. Lengyel Dániel. Második javítva és bővíve át-dolgozott kiadás. Ara kötve 1 frt 50 kr

Félkülöhetetlen hást gyógyszer! Törvényesen bel- védjegy. ELSA-FLUID. páratlan csoda hatású, egyszerű kipróbált FELER-féle ELSA-FLUID. Igaz történet. Egy öreg ember titka. 10 fillér portóval küldjük. ELSA-FLUID. (Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és jóváhagyva.) mely segít külsőleg és belőleg a legtöbb betegségekben: láz, szúrás, szagadás, köcsvény, reuma, köhögés, nátha, gyomor-baj, hasmenés, mell-, fej- és fogfájás, étvágytalanság, gyengeség, szembaj stb. stb. gyorsan és biztosan gyógyítható. 12 üveg ára használati utasítással együtt 6 kor. 24 üveg 8-60 kor., 48 üveg 16 kor. Bőrmintve küldi utaválttal vagy a pénz előzetes beküldése után az egyedüli készítő: FELER V. JENŐ gyógyszerár a 'Szt. Margitsziget', Stúbia 127. szám. (Zágráb m.)

FELER V. JENŐ. Mindenkinnek legmegerősebben ajánlhatók a FELER-féle Rebarbara-Pilulák az 'ELSA' védjeggyel. Biztosan és fájdalom nélkül hatnak rossz emésztésnél, gyomorpanaszoknál, székrekedésnél, fegéknél, vér-sezegenél, sárgalánál stb. betegségnél. 1 terekes (6 doboz) használati utasítással együtt 4 korona bérmentve. Főraktárak Budapestben: Török József Király-u. 12. és Zoltán Déla Nagykorona-u. 23. gyógyszerárakban.

Dr. Lengyel nyirfabalszam. kir. szab. Svédhonra. Már magában véve azon növényi nedv a mely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét megfürjük, emberemlékezet óta mit a legkínálóbb szépitőeszer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint balszammá alakítatik át, csak akkor nyer igazságván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrszereket, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngyödé válik. Ezen balszam kisimítja az arczon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczszint, a bőrnek fehérséget, gyöngyűséget és üdéséget kölcsönöz; a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szépitő, májfoltot és anyagegyekét, gyverességet, bőrkiütést és a bőr minden más egyéb tisztáltsátságát. Ára egy koronának használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban. A nyirfabalszam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr. Lengyel-féle Opo-crémet használni. Egy tégely 4 kor. 20 fill.

Bámulatos győgeredmények! A dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivata van a balszam jó hatásait fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár: Magyarország részére Török József gyógyszerár, Budapest VII. ker., Király-utca 12. és Andrassy-ut 29. szám.

Fényképfölvételek műteremben és házon kívül, épületek, tájképek, interieurök, gyártelepek, állatok stb. Sokszorosító műintézet. Tervek sokszorosítás, photolitografia-, autografia-, litografia- és fénymásolati uton, ugyszintén cinkografiai munkálatok jutányos árban elvállaltatnak. Budapest, VII., Városligeti-fasor 49.

Szépség és egészség. Étvágytalanság és Gyomorgyengeség. Váltóház és hideglelés ellen. Chininezkorka és Chininesokoládé. Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárban Arad, Szabadság-tér. Budapest: Török József és dr. Egger Leo 'Nádor' gyógyszerárban, valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

A már 45 év óta dicsőretreméltólag ismert, s a 71.012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő 8635

VUKOVÁRI arctisztító kenőcs VUKOVÁRI bőrszépitő szappan. Egy nagy tégely ára 1 kor., 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánasoktól óvakodjunk! Csak Krajcsovic által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajcsovic, a készítő arczképe látható. Főraktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 29.

WALLA JÓZSEF Mozaik és cement-áru gyára BUDAPEST, Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo, Betonirozások, Medenczék, Csatornázások, Szőlőkutak, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek, Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyeret-nádszövet, Tűzálló tégla, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-áruk.

KÖACYAC ÉS CEMENTCSÖVEK

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely. BUDAPEST. A Szt.-Margitszigeti 43.7° C. hővív kiűző eredményével használatot a következő kórák ellen: köcsvény, csig, szék, idült kötegek, máj-, gyomor-, bélbántalmak, hólyaghurut, női bántalmak, garat-, fegő-, tüdőhurut, és idegbántalmak. Massage és villamos fürdő. Tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási terem, posta, telefon, távirdó, gyógyszerár és elismert jó konyha. Rendelő fürdőorvos dr. Bauer Antal főhercegi udvari orvosa. Naponta katonai- és enyányszene. Hajókioszkedés felőrként. Fűrdőidény tartama: május 1-től szeptember 30-ig. A szobáknál szept. hóban 30% engedmény. Arszabály kívánatra bérmentve küldetik. 7658 A Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részv.-társ. Befizetett részvénylőke: 10.000.000 korona. 8544 Központi irodája és váltóüzlete: Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 5. Fiók: IV., Koronaherceg-utca 11. szám. Zalogház hákok: IV., Károly-körút 18., VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., IV., Zsitvárus-utca, a főpostával szemben. Helyes betétek takarékbetét könyvekké és pénztárgyek ellenében 4%-os kamatozással, valamint folyószámlák (chequémán). - (A 10%-os betétkamatozási az intézet által.) Helyes betéteket teljesíti mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros. Cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója. Gyár és iroda: Budapest, VII., ker., Garay-utca 10. Központi viz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetők, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. 8346

WOTTITZ MANFRED készíti a legfinomabb kivitelben Budapest, Király-utca 30. - Telefon 18-99.

I. oszt. 1/8 sorsjegy 75 kr.

52552. SZ. 83783. SZ. 86086. SZ. Mindenki saját szerencséjének kovácsa.

TÖRÖK A. és TSA.

BANKHÁZA, BUDAPEST, osztálysorsjáték osztály, főáruda: Váci-körút 4. Fiók: Múzeum-körút 11. sz. I. oszt. 1/4 sorsjegy 1 frt 50 kr.

Michelstädter S. E. és H. Saját készítményű cipők nagy raktára. Váci-utca 3. sz. BUDAPEST, Erzsébet-körút 45. 'Triumph' cipők - gomolás, fűrés és rug nátki - egyedül készítője. Dr. Hógyes-féle asbest-talpbetéttel ellátott cipők nagy raktára. Fiók-telepek: Debrecen, Bekacerek, Sopron, Ujvidék, Zágráb, Brassó, Varazsd, Szatmár. Minden cipő talpába az ára bele van nyomva.

Selyem-damaszt-ruha 9 forinttól HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító. 8554

Legjobb és leghirveesebb
pipere hölgypor: a
La VELOUTINE
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEJYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

CHOCOLAT
SUCHARD

schmeckt am feinsten

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfidivat és fehérenemű
raktárában.
Budapest, IV., Koronaher-
ceg-utca 11. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9.
Férfi ingek, Jäger-árak,
vadász és sport-cizkék dús
választékban kaphatók.
Kesttyúk és nyakkendők.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem
szemölcs és talp, valamint a sarok bőr-
keményedései, to-
vábbá mindennemű
bőrelszarusodás,
ellen. A hatás-
ért jótállás
vállal-
tatik.
Eltámasztó és egy irányú mozgást lehetővé
tévő, valamint a láb és a lábujjak közötti
középső részeken a LUSER-féle tapasz
gyógyoszer
SCHWENK L.,
MEIDLING — BÉCS.
Csak akkor valódi, ha min-
den használati utasítás és minden
tapasz a mellettes védjeggyel és
aláírással el van látva, azért is erre
ügyelni kell. — 1 doboz ára 1-20 kor.
Vidékire 1-60 kor, előzetes beküldése mellett bérment.
Magyarországi főrak tár:
Török József gyógyszer., Budapest, Király-u. 42. Andrassy-út 29.

ESZMÉNYI KEBEL
érhető el a **Pilules orientales** által, Ratió
gyógyaszerárúháiban Párisban, Passage Ver-
deau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt
és a nélkül, hogy az egészségnak ártana, az
aszsonyi kebel fejlődését, valamint a ke-
bel idomáinak szilárdaságát biztosítja.
Egy üvege ára használati utasítással együtt
3 forint. Raktár: Török József, Budapest,
Király-utca 12. sz. 8442

Hölgyeknek
nélkülör-
hetetlen.
A női szépség elérésére, idelele-
sítésére és fenntartására legkiválóbb és
legbiztosabb a
MARGIT-CRÈME,
mely vegyítiszta és teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű ar-
zenoos pár nap alatt elavóit széplőt, májfoltot, pattanást, bór-
akát (Müesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczo-
kat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és
idővé varázsolja. Sem higanyt, sem ólomot, sem más ártalmas
anyagot nem tartalmaz. Ára nagy üvegy 2 kor., kis üvegy
1 kor., Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., Margit
szappan 70 fill., Margit fopép (Zahnpaste) 1 kor.,
Margit arczvíz 1 kor. Postán utazvételre vagy a pénz
előzetes beküldése után küldi a készítő:
FÖLDES KELEMEN gyógyszer. Arad.
Kapható minden gyógyszerárúháiban.
Főraktárak Budapesten: Török József
és Dr. Egger Leó a Nádasra gyógyszer.
Legjobb
szépsítő-
szer.

Szigeti Hattyn-eremel 1 kor. 20 fill.
Szigeti Hattyn-szappan 80 fillér.
Szigeti Hattyn-mosdóvíz 2 kor.
A mai kor legkiválóbb bőrápoló szerel.
Széplő, májfoltt és az arczbőr minden-
nemű tisztaságai feltétlen és biztos
elmulasztására. Egyedüli készítője ösv.
Buzáth Mártonné gyógyszerárúhája
M.-Szigeten. — Főraktár Budapesten:
Török József gyógyszer. Király-utca 12.
8431

BÁNHEGYI C. J.
Budapest, IV., Rostély-utca 13.
Nagy választék Épület- és butorvasalásokban,
mindennemű réz-, lakatos- és norinbergi árak
raktára. Nagy készlet mindennemű löszerszám ve-
zetékekben. Különféle kész bőráruk és czi-
pészellekek. Szerszámok minden irapág részére.
Vasuti felszerelési tárgyak. Koporsó-diszi-
téseik. 8484
Arjeggzék kívánatra bérmentve.

18. SZÁM. 1900. BUDAPEST, MÁJUS 6. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egyszéves évre 24 korona, félévesre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egyszéves évre 16 korona, félévesre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egyszéves évre 10 korona, félévesre 5 * Külföldi előfizetésekre a postalgó meghatározott viteldíj is csatolandó.

MUNKÁCSY MIHÁLY.
1844—1900.
MESESZERŰ az az életpálya, melynek utolsó állomáspontja az endenichi szomorú intézet lett. Az elszegényedett úri család sarja asztalosműhelybe kerül, de nem elégzik meg a bútorok egyszerű befestésével, hanem ékes rózsákat és tulipánokat is fest rájuk, a mint épen a képzelődése diktálja. Ebből a gyerekből piktor lesz, — mondják a kisváros szakértői és Lieb Mihály (mert ez volt eredetileg a Munkácsy neve) annyira hisz a jóslásban, hogy most már nemcsak virágokat pingál, hanem a mestert és mesterné asszonyt is lerajzolja, lerajzol mindent, a mi a szemei elé kerül. Sőt többet tesz: fölkeresi Szamosy, a jőnévű rajztanítót s órákat vesz tőle, hogy megszerezze magának a szükséges első ismereteket.

el; tájképei a naturalisztikus ábrázolás hűségével és erejével a legjobb tájfestők művei mellé emelkednek; a bécsi császári műtörténelmi múzeum mennyezetképeire az olasz ég teljes búbját varázsolja s közvetlenül ezután megfesti a *Honfoglalás-t*, mely a nemzeti fényes múltért lelkesülő művész álmainak megnyilatkozása.

E művek páratlan népszerűséget és elismerést szereznek nekének. Midőn egy-egy nagyobb alkotásával megjelenik közöttünk, honfitársai fejedelmet megillető ünnepléssel fogadják; kiállításának megtekintésére távoli vidékek lakossága is Budapestre zarándokol; külföldön a legfinnyásabb izlésű amatőrök rendkívül nagy árakat fizetnek legkisebb vásznáért is, s

Mauthner-féle kiállítási fűmagkeverék.
Ugyanazon keverék, melyekkel ugy az 1885-diki országos kiállítás, valamint az 1896-iki ezredéves orsz. kiállítás begyepesítései létesítettek általam.
50 kilo 30 frt.
½ kilo 40 kr.

Mauthner-féle margitszigeti fűmagkeverék.
Több mint 21 éven át kizárólag csak czégem szállítja a margitszigeti parkozások számára az összes fűmagvakat.
50 kilo 30 frt.
½ kilo 40 kr.

Mauthner-féle SETATER fűmagkeverék.
Ezen keverékemmel vette'nek be már több mint 22 év óta Budapesti és székelyváros összes nyilvános területek és kertjeinek pástírszai.
50 kilo 25 frt.
½ kilo 30 kr.

Angol perje.
Szkótszág-ból hozatott legazább minőségű mag.
50 kilo 14 frt.
½ kilo 25 kr.

Pasty-féle angol perje.
(a tenne valódná-giért szavatolok.)
Szkótszág-ból hozatott mag.
50 k. 18 frt.
½ k. 30 kr.

A legjobb legtisztább és legtartósabb fűmagvakat Mauthner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedése
Budapest VI., Andrassy-ut 23.
VII., Rottenbiller-utca 33.
szállítja.
A 226 oldalnyi tartalmu, főárjegyzéket kívánatra a czég ingyen és bérmentve küldi meg.

Nehézség.
A ki eskorban, göröcsökben és más idegajokban szenved, kérjen ezéről szóló fizetelt. Kiváló ingyen és bérmentve a Schwaben-Apothek Frankfurt a.M.

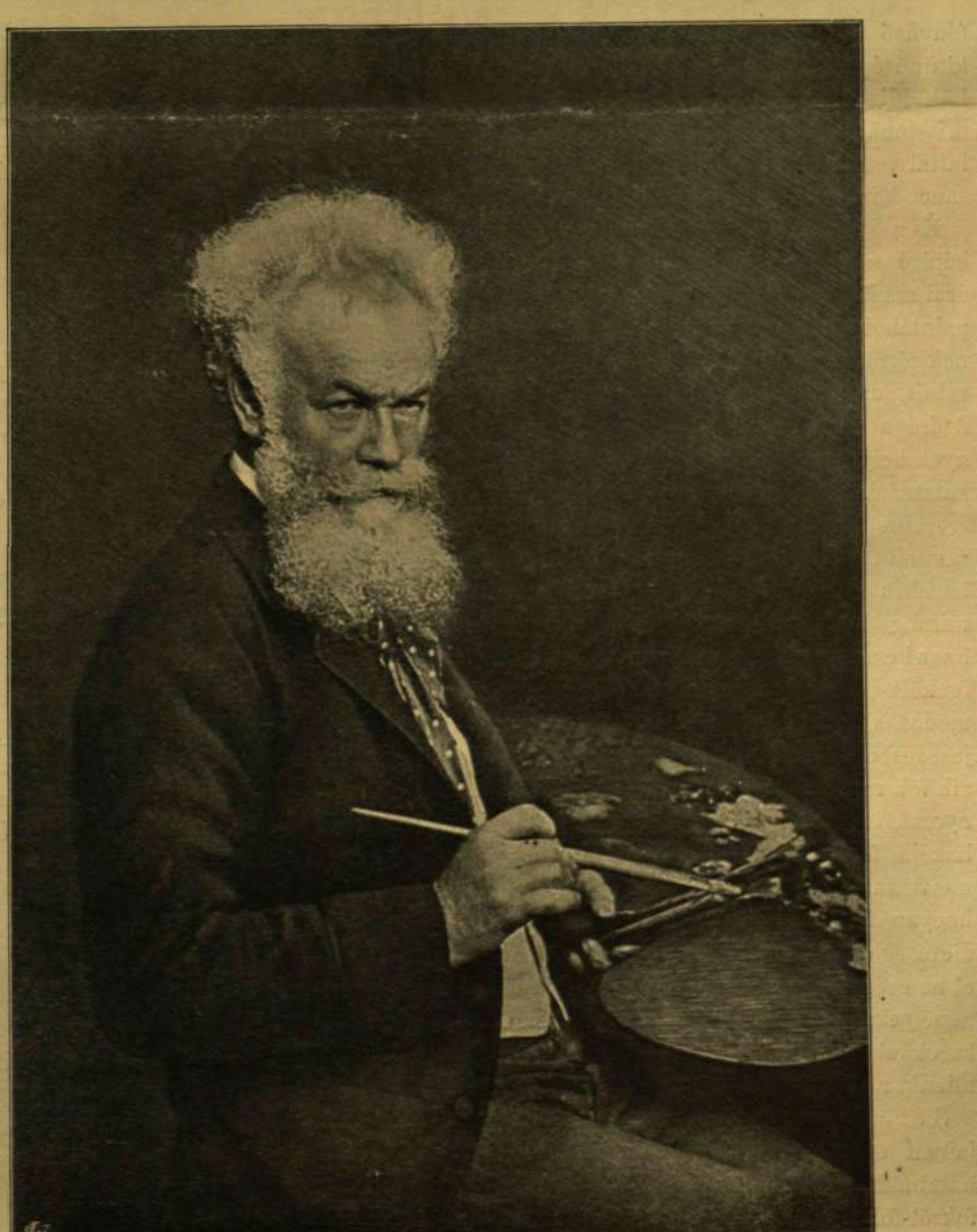
KIVÁLÓ ERŐSÍTŐ-SZER.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE
hustól készült és ennek tápanyagát tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb erősítő - szer
gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyasúsoknak, angol körben szenvedő gyermekeknek, újszülötteknek, nemkülönbön
Vas-Somatosé
alakjában a sápkórosoknak
lesz ajánlva az orvosok által Vas-Somatosé nem egyéb 20% szerves összetételű vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatosé. Somatosé rendkívül gerjeszti az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszerárúháiban és gyógynyagkereskedésekben

Hirdetések felvételnek a kiadó hivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában),
Arany érmekkel kitüntetve.
Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építómesterek, egy-szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítja. E homlokzat-festékek, melyek messzben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék színtiszaságát illeti, azonos az olajfestékek. 8646
Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapesten IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Saját festménye 1896-ból.
Munkácsy Mihály